

(1)

(Nº 2.)

SÉNAT DE BELGIQUE

SESSION EXTRAORDINAIRE DE 1938.

Projet de loi de protection contre
l'alcoolisme.

EXPOSÉ DES MOTIFS.

MESDAMES, MESSIEURS,

Dans la déclaration qu'il a faite aux Chambres législatives, les 17 et 18 mai 1938, le Gouvernement exprimait sa conviction : « que la loi sur l'alcool doit être révisée ». « Il s'engage, ajoutait-il, à mettre le Parlement en mesure de résoudre à bref délai cet important problème, mais il pense qu'un souci de dignité l'empêche d'étudier cette question, si grave du point de vue social, avec la préoccupation dominante de trouver dans sa solution des ressources fiscales nouvelles ».

La question du régime de l'alcool a retenu, au cours de ces dernières années, l'attention de divers Gouvernements comme aussi de plusieurs parlementaires.

Il semble que le Gouvernement soit le plus apte à proposer une base sérieuse de discussion, en se fondant sur des statistiques, ainsi que sur tous éléments sûrs d'information qu'il a eu

BELGISCHE SENAAT

BUITENGEWONE ZITTING 1938.

Wetsontwerp tot bescherming tegen
het alcoholisme.

MEMORIE VAN TOELICHTING.

MEVROUWEN, MIJNE HEEREN,

In de verklaring die de Regeering op 17 en 18 Mei 1938 in de Kamers heeft afgelegd, heeft zij het als haar meening uitgesproken dat de alcoholwet moet worden herzien. In diezelfde verklaring ging zij tevens de verbintenis aan het Parlement binnen afzienbaren tijd in de gelegenheid te stellen dit belangrijk vraagstuk op te lossen; « maar, zoo voegde zij er aan toe, het zou niet waardig zijn naar een oplossing van dit op maatschappelijk gebied zoo belangrijk vraagstuk uit te zien hoofdzakelijk met de bedoeling zich er nieuwe fiscale inkomsten door te verschaffen ».

Het alcoholvraagstuk heeft in den loop van de laatste jaren de aandacht gaande gemaakt niet alleen van de regeeringen die elkander hebben opgevolgd, maar ook van verschillende parlementsleden.

Het wil ons voorkomen dat de Regeering het meest aangewezen is om een ernstige basis van besprekings van dit vraagstuk voor te stellen, aan de hand namelijk van statistische gege-

à cœur de recueillir auprès de tous ceux qui pouvaient l'éclairer grâce à leur expérience ou leurs connaissances spéciales.

Il a pris contact avec des représentants autorisés du corps médical, avec des hommes d'œuvres sociales et ouvrières, avec des groupements d'hôteliers, restaurateurs et cabaretiers.

Les diverses réactions dont la presse apportait l'écho n'ont pas échappé à son examen attentif.

Par ailleurs, le Gouvernement s'est inspiré de la législation de certains pays où le problème de l'alcool a trouvé, semble-t-il, une solution durable et satisfaisante.

Il s'est persuadé que ce problème extrêmement complexe a, au premier chef, un caractère social, sans méconnaître son importance économique et fiscale.

Il s'est, par-dessus tout, pénétré de ceci : la loi du 29 août 1919 sur le régime de l'alcool a été sage et hautement utile au moment où les Chambres l'adoptèrent. Les données acquises depuis cette époque ont modifié l'aspect du problème.

Après quelques années d'application de la loi de 1919, des fissures apparaissaient qui en facilitaient la violation dans des conditions telles que la répression en est aujourd'hui légalement et, en tout cas, pratiquement impossible.

vens en van alle betrouwbare inlichtingen die zij met de meeste zorg heeft ingewonnen bij al degenen die haar, dank zij hun ervaring of hun bijzondere bevoegdheid, konden voorlichten.

Zij is in voeling getreden met gezaghebbende vertegenwoordigers van het geneesheerenkorps — met personaliteiten die ijverig optreden in de sociale werken en in de arbeidersbeweging — met groepen van hotel- en restauratiehouders en herbergiers.

Ook de reacties allerhande, die zij door middel van de pers heeft kunnen opvangen, heeft zij aandachtig onderzocht.

Verder heeft de Regeering zich laten leiden door de wetsbepalingen die reeds van toepassing zijn in andere landen waar men voor het alcoholvraagstuk een duurzame en bevredigende oplossing blijkt te hebben gevonden.

Zij is tot de overtuiging gekomen dat dit uiterst ingewikkeld vraagstuk — hoe belangrijk ook op economisch en fiscaal gebied — in hoofdzaak een sociaal vraagstuk is.

Vóór alles beseft zij dat de wet van 29 Augustus 1919 op het regime van den alcohol, op het oogenblik dat zij door het Parlement werd goedgekeurd, een wijze en hoogst nuttige wet is geweest. De sedert dat tijdstip ingewonden gegevens hebben het uitzicht van het vraagstuk gewijzigd.

Na enkele jaren toepassing bleken de bepalingen der wet van 1919 niet meer dicht gevoegd te zijn, zoodat schending ervan daardoor vergemakkelijkt werd en wel in die mate dat het thans wettelijk en in ieder geval praktisch onmogelijk is geworden die misdrijven tegen te gaan.

Fort des données nouvelles d'une expérience de dix-neuf années, le Gouvernement est convaincu que des modifications profondes doivent être apportées au régime existant.

D'aucuns, peut-être moins informés des conditions actuelles d'application de la loi du 29 août 1919, craignent que toute modification ne signifie la recrudescence du fléau de l'alcoolisme. Le présent exposé tend à démontrer que rien de pareil n'est à redouter.

Devant les réactions diverses que son enquête à provoquées et la révélation d'infractions nombreuses, le Gouvernement doit bien constater l'impopularité grandissante de la loi de 1919 et son insuffisance.

Or, l'expérience n'est-elle pas là qui nous enseigne que, dans une société démocratique la loi n'est viable, qu'elle n'est respectée et appliquée, que si elle correspond au voeu de la grande majorité de la nation.

Le Gouvernement prend donc hardiment l'initiative d'une réforme. Il a l'honneur de soumettre aux Chambres le fruit de ses études. Le Parlement sera ainsi en mesure de débattre cette grave question et de résoudre le problème après s'être pénétré des données essentielles qui justifient le présent projet de loi.

Le Gouvernement n'a pas à cacher qu'après adoption de son projet, il entend instaurer une rigoureuse politique sociale de propagande antialcoolique qu'il appuiera de tous ses moyens en accordant notamment d'importants subsides.

De Regeering, die thans kan steunen op de door een ervaring van negentien jaren verstrekte gegevens, is tot de overtuiging gekomen dat het thans van kracht zijnde stelsel grondige wijzigingen moet ondergaan.

Sommigen — misschien omdat zij minder goed op de hoogte van de huidige toepassingsvoorwaarden van de wet van 1919 zijn — vreezen dat gelijk welke wijziging van de wet de woekeringen van de drankplaag nieuw voedsel zou geven. Uit deze toelichting zal blijken dat niets van dien aard te vreezen is.

Uit de verschillende reacties die naar aanleiding van het Regeeringsonderzoek tot uiting zijn gekomen en uit de menigvuldigheid van de vastgestelde overtredingen heeft de Regeering wel moeten afleiden dat de bevolking hoe langer en minder ingenomen is met de overigens ontoereikend gebleken wet van 1919.

Welnu, leert de ondervinding ons niet dat in een democratische maatschappij een wet niet leefbaar is, dat zij noch geëerbiedigd noch nageleefd wordt dan indien zij aan de wenschen van de groote meerderheid van de bevolking beantwoordt.

De Regeering treedt dus beslist met hare hervorming naar voren. Het ontwerp dat zij de eer heeft aan het Parlement ter bespreking voor te leggen, is de uitkomst van de door haar ondernomen studie. Aan het Parlement zal zodoende de gelegenheid worden geboden om, na een juist inzicht te hebben gekregen in de essentiële gegevens waarop dit ontwerp van wet steunt, deze belangrijke kwestie te bespreken en op te lossen.

De Regeering heeft niet te verbergen dat het in hare bedoeling ligt, wanneer haar ontwerp zal goedgekeurd zijn, inzake drankbestrijding een doortastende sociale politiek te voeren : de daarbij noodige propaganda zal zij met al de te harer beschikking staande middelen en onder meer door toekenning van aanzienlijke toelagen steunen.

Cette propagande s'étendra à toutes les classes de la société, elle s'exercera par tracts, brochures, affiches, conférences; elle se fera à l'école, à tous les degrés, et sera inscrite aux programmes d'enseignement des écoles normales.

* * *

I. — ETAT DE LA QUESTION AU POINT DE VUE LÉGISLATIF.

Avant d'exposer les raisons qui militent impérieusement en faveur d'une révision de la loi du 29 août 1919, il importe de résumer les rétroactes législatifs dont l'abondance démontre à elle seule l'instabilité du régime instauré il y a dix-neuf ans.

Le 26 novembre 1930, le Gouvernement déposait sur le bureau de la Chambre un projet de loi sur l'alcoolisme. Près de huit ans se sont écoulés et le problème n'a pas encore reçu de solution.

On se rappelle qu'au lendemain de l'armistice l'interdiction de la vente de spiritueux dans les débits de boissons fut édictée par l'arrêté-loi du 15 novembre 1918. Cet arrêté-loi fut remplacé par la loi du 29 août 1919 sur le régime de l'alcool, actuellement en vigueur.

Dès le 8 juin 1922 (*Doc. Ch. no 294*), M. le Représentant Pierco déposait une proposition de loi tendant au rétablissement de l'autorisation de débiter de l'alcool dans les lieux publics; elle fut rejetée en sections à

Bedoelde propaganda zal zich tot al de standen van de maatschappij richten; zij zal door middel van vlugschriften, brochures, aanplakbiljetten, voordrachten gevoerd worden; zij zal in de scholen, in al de graden van het onderwijs, haar invloed doen gelden; haar zal, in het leerplan van het normaal onderwijs, een plaats worden ingeruimd.

* * *

I. — STAND VAN DE KWESTIE OP WETGEVEND GEBIED.

Vooraleer de redenen uiteen te zetten die gebiedend voor een herziening van de wet van 29 Augustus 1919 pleiten, dient in het kort herinnerd aan het gansche verloop dat deze kwestie tot op heden op parlementair gebied heeft gehad: de overvloed van de werkzaamheden in verband er mede volstaat om aan te tonen hoe wankel het vóór negentien jaar ingevoerde stelsel is geweest.

Op 26 November 1930 legde de Regeering een ontwerp van wet op het alcoholisme in de Kamer ter tafel. Nagenoeg acht jaar zijn sedertdien verlopen, en het vraagstuk heeft nog geen oplossing gekregen.

Men zal zich herinneren dat, dadelijk na den wapenstilstand, door de besluit-wet van 15 November 1918, een verbod om sterken drank in de drankslijterijen te verkoopen is uitgevaardigd geworden. Deze besluit-wet is vervangen geworden door de wet van 29 Augustus 1919 op het regime van den alkohol, welke wet thans nog van kracht is.

Reeds op 8 Juni 1922 (*Bescheid nr 294* van de Kamer der Volksvertegenwoordigers), werd door den heer Pierco, lid van de Kamer der Volksvertegenwoordigers, een wetsvoorstel ter tafel gelegd, dat er toe strekte

une grande majorité et par la section centrale à l'unanimité moins une voix.

M. Vandervelde, rapporteur de la section centrale, y consacra une étude remarquable (*Doc. n° 341*, séance du 25 juin 1924).

Le 25 août 1925, M. Pierco renouvelait sa proposition (*Doc. n° 136*).

La section centrale en sa séance du 13 septembre 1928, la repoussa à l'unanimité (*Doc. n° 321*) reconnaissant cependant que le régime actuel prêtait le flanc à certaines critiques et estimant que la question de l'alcool restait posée et devait retenir plus que jamais l'attention du législateur. « Le régime actuel, écrivait son rapporteur, le très regretté Edmond Rubbens, n'est pas le meilleur possible. Il devra être modifié un jour. »

Au cours d'une interpellation de M. Vandervelde, à la Chambre des Représentants, le 13 mars 1928, au sujet de l'application de la loi de 1919, M. le Ministre de la Justice, P.-E. Janson, tout en se prononçant contre la liberté de la vente des spiritueux dans les cafés, avait déjà émis l'avis qu'il y avait lieu de soumettre la loi de 1919 à nouvel examen.

Le 25 avril 1929, la Chambre reconnaissait la nécessité d'une révision urgente de la législation du régime de l'alcool, tout en affirmant ne rien abandonner de sa volonté de combattre l'alcoolisme.

den verkoop van sterken drank in de openbare plaatsen opnieuw toe te laten; dit voorstel werd in de afdeelingen met een groote meerderheid van stemmen en in de middenafdeelingen met eenparige stemmen min één verworpen.

De heer Vandervelde, verslaggever van de middenafdeeling heeft aan dat voorstel een merkwaardige studie gewijd (*Bescheid n° 341*, vergadering van 25 Juni 1924).

Op 25 Augustus 1925, diende de heer Pierco opnieuw zijn voorstel in (*Bescheid n° 136*).

Dit voorstel werd door de middenafdeeling op hare vergadering van 13 September 1928 met eenparige stemmen verworpen (*Bescheid n° 321*), ofschoon werd erkend dat het geldende stelsel voor eenige critiek vatbaar was, en ofschoon de middenafdeeling van oordeel was dat het vraagstuk van den alkohol nog steeds gesteld bleef en meer dan ooit de aandacht van den wetgever moest gaande maken. « Het huidige stelsel, zoo stond te lezen in het verslag van wijlen den heer Rubbens, is niet het best mogelijke. Een dag zal komen dat het zal moeten worden gewijzigd. »

Tijdens een door den heer Vandervelde in de Kamer der Volksvertegenwoordigers, op 13 Maart 1928 gehouden interpellatie betreffende de toepassing van de wet van 1919, verklaarde reeds de heer P.-E. Janson, Minister van Justitie, na stelling te hebben genomen tegen de vrijheid van verkoop van sterken drank in de herbergen, dat er naar zijn meening gronden waren om de wet van 1919 aan een nieuw onderzoek te onderwerpen.

Op 25 April 1929 erkende de Kamer, na er op te hebben gewezen dat zij haar voornemen om het alcoholisme te blijven bestrijden in geenen deele prijs gaf, dat het dringend noodig was de wetsbepalingen betreffende de alcoholregeling te herzien.

Le Gouvernement nomma une Commission présidée par M. le Procureur Général Servais.

Cette Commission, après une étude des données, rédigea un avant-projet que le Gouvernement adopta après y avoir apporté quelques modifications :

Le projet du Gouvernement (*Doc. Ch., session 1930-1931, n° 13*) maintenait la prohibition de la vente de l'alcool dans les débits de boissons, tout en renforçant les pénalités. Les interdictions applicables aux débits de boissons étaient étendues aux cercles privés, l'ivresse publique était plus sévèrement réprimée, etc. Se préoccupant du problème de l'extension des cercles privés, une des principales causes de l'échec de la loi de 1919, le Gouvernement suggérait dans le même projet, en son article 3, une formule nouvelle : il n'interdisait la consommation d'alcool dans les cercles privés que si le cercle ne répondait pas à certaines conditions relatives au mode de recrutement des membres du cercle et au but poursuivi par l'association.

La Commission de la Justice de la Chambre (*Doc. n° 224*) se rallia au système du Gouvernement. Il lui paraissait impossible, dit-on dans son rapport, « d'interdire de façon absolue l'existence de cercles privés. Ce serait une atteinte intolérable à la liberté d'association ».

Le texte voté par la Chambre maintenait le principe de la prohibition du débit de spiritueux dans les lieux publics, et il considérait comme tel, en son article 3, tout lieu accessible au public « même sous certaines restrictions ». Son article 4 étendait

De Regeering benoemde een commissie, onder het voorzitterschap van Procureur-generaal Servais.

Na de zaak, aan de hand van de vorhanden zijnde gegevens te hebben bestudeerd, maakte deze Commissie een voorontwerp van wet op, dat de Regeering, na er enkele wijzigingen te hebben in aangebracht, voor haar rekening nam.

Het regeeringsontwerp (Kamer, zitting 1930 - 1931, *Bescheid n° 13*), behield het verbod alcohol in de drankgelegenheden te verkoopen, en verscherpte tevens de strafbepalingen. De voor de drankgelegenheden geldende verbodsbeperkingen werden tot de private clubs uitgebreid, de openbare dronkenschap werd strenger dan vroeger bestraft, enz... De Regeering die uitzag naar een oplossing van het vraagstuk, in het leven geroepen door de toeneming van het aantal private clubs, — een van de voornaamste oorzaken van de mislukking van de wet van 1919, — gaf, in artikel 3 van haar ontwerp, een nieuwe formule in overweging : het verbruik van alcohol in de private clubs zou slechts verboden zijn, indien de club niet zou voldoen aan sommige voorwaarden betreffende de wijze van toelating van de leden tot de club en betreffende het door de vereeniging beoogde doel.

De Kamercommissie voor Justitie (*Bescheid n° 224*) nam genoegen met het door de Regeering voorgestelde regime. « Het leek haar onmogelijk, zoo wordt in haar verslag gezegd, op absolute wijze het bestaan van private kringen te verbieden. Het zou een onduldbare aanslag zijn op de vrijheid van vereeniging. »

In den door de Kamer goedgekeurden tekst bleef het beginsel van het verbod sterke dranken te verkoopen in de openbare plaatsen behouden, en als dusdanig werd in artikel 3 van dat ontwerp beschouwd « elke voor het publiek, zelfs met sommige beperkin-

expressément la prohibition à tout cercle privé, quelle que soit sa dénomination (*Doc.* Sénat, session 1931-1932, n° 121).

* * *

La Commission de la Justice du Sénat n'approuva pas ce projet et proposa d'y substituer un autre projet, dit « projet Legrand » (*Doc.* n° 115, du 28 mars 1934).

Le projet établi par l'honorable Sénateur rendait au débitant de boissons la liberté de débiter des spiritueux tout en soumettant le commerce de l'alcool à un contrôle minutieux.

La clef de voûte de ce contrôle suivant l'expression de l'honorable Sénateur, était la bandelette fiscale qui devait être apposée sur les récipients de spiritueux.

Ce projet, en son article 1er, considérait comme lieux publics « tout lieu accessible au public, même sous certaines restrictions, et tout lieu où se réunissent ou ont droit de se réunir les membres d'une association ».

Le rapport de la Commission constatait la faillite de la loi de 1919 en se basant sur les chiffres suivants : la consommation avait progressé de 1.82 litre par habitant en 1926 à 3.71 litres en 1930, non compris l'alcool fraudé.

Par ailleurs, la régression constatée de 1919 à 1926 n'apparaissait pas à la Commission comme la conséquence de la loi de 1919, mais bien comme la continuation d'une courbe de régression antérieure à la loi.

gen toegankelijke plaats ». In artikel 4 van het ontwerp werd het verbod uitdrukkelijk uitgebreid tot al de private clubs welke hun benaming ook mocht zijn (*Bescheid* Senaat, zitting 1931, 1932, nr 121).

* * *

De Senaatscommissie voor Justitie nam geen vrede met dat ontwerp en stelde voor het te vervangen door een ander voorwerp, namelijk door het zoogenaamde « Ontwerp Legrand » (*Bescheid* Senaat, nr 115, van 28 Maart 1934).

Het door den achtbaren Senator gemaakte ontwerp schonk aan den slijter van dranken de vrijheid terug om sterke dranken te verkoopen terwijl tevens de alcoholhandel aan een nauwkeurig toezicht werd onderworpen.

De hoeksteen van die contrôle was, volgens de uitdrukking van den achtbaren Senator, het fiscaal bandje dat moest worden aangebracht op al de vaten die sterke dranken zouden inhouden.

Op grond van artikel 1 van dat ontwerp werd «als openbaar aangezien elke voor het publiek, zelfs met sommige beperkingen, toegankelijke plaats... en elke plaats waar leden eener vereeniging vergaderen of recht hebben te vergaderen ».

Dat de wet van 1919 het beoogde doel niet had bereikt, bleek uit het verslag van de Commissie aan de hand van de volgende gegevens : het alcoholverbruik was van 1.82 liter per inwoner in 1926 gestegen tot 3.17 in 1930, de gesmokkelde alcohol niet inbegrepen.

Verder kon, naar het oordeel van de Commissie, het gedurende de jaren 1919 tot 1936 vastgestelde terugloopen van het verbruik niet worden beschouwd als een gevolg van de wet van 1919, maar wel als de voortzetting van de reeds vóór het van kracht worden van de wet ingetreden daling van dat verbruik.

Bien plus, la Commission était d'avis que c'était aux restrictions de la loi de 1919 qu'il fallait attribuer la marche ascendante de la consommation à raison de la multiplicité des débits clandestins.

* * *

Le projet précité, dit projet Legrand, ainsi que des amendements du Gouvernement qui consacraient le principe essentiel de ce projet, à savoir le retour à la liberté du débit des spiritueux (session 1933-1934, *Doc.* nos 136 et 141), furent soumis au Sénat en séance publique les 30 et 31 mai, 5, 6 et 19 juin 1934. L'intéressante discussion à laquelle il se livra se clôtura par sa décision de renvoyer le projet à sa Commission de la Justice, pour qu'elle examinât les nombreux amendements qui avaient été proposés devant la Haute-Assemblée.

* * *

En mars 1935, le Gouvernement déposa encore divers sous-amendements (Sénat, 1934-1935, no 57).

En mars 1935, M. le Sénateur Orban déposa une nouvelle proposition (*Doc.* Sénat, no 80).

L'honorable Sénateur proposait d'accentuer la répression, de réduire autant que possible le nombre des débits, de combattre le clandestin, et de favoriser la propagande antialcoolique.

Cette proposition fut prise en considération le 17 juillet 1936 (*Doc.* Sénat, no 46).

Le 28 janvier 1936 (*Doc.* Chambre, no 82), M. le représentant Marquet avait déposé une proposition de loi tendant à interdire la vente des bois-

Erger nog, de Commissie was van meening dat de geleidelijke stijging van het verbruik te wijten was aan de door de wet van 1919 ingevoerde beperkingen, en namelijk aan de toeneming van het aantal geheime slijterijen.

* * *

Bovenbedoeld ontwerp, «ontwerp Legrand» genaamd, alsmede enkele amendementen der Regeering die het hoofdbeginsel van dat ontwerp huldigen, namelijk den terugkeer tot de vrijheid in zake den verkoop van sterke dranken (zitting 1933-1934, *Bescheiden* nrs 136 en 141) kwamen tijdens de Senaatsvergaderingen van 30 en 31 Mei, 5, 6 en 19 Juni 1934 ter besprekking. Als slot van de zeer interessante besprekking, die over dat ontwerp plaats had, werd er besloten het ontwerp naar de Commissie voor Justitie te verzenden, waar de talrijke amendementen die in de Hooge Vergadering ter tafel werden gelegd, nadere zouden worden onderzocht.

* * *

In Maart 1935, werden door de Regeering nog verschillende subamendementen ter tafel gelegd (Senaat, zitting, 1934-1935, *Bescheid* nr 57).

In Maart 1935 diende de heer Senator Orban een nieuw voorstel van wet in (Senaat, *Bescheid* nr 80).

Dit voorstel strekte er toe de bestrafing te verscherpen, het getal van de slijterijen zooveel mogelijk te verminderen, de geheime slijterijen te bestrijden, en de propaganda tegen de drankzucht in de hand te werken.

Dit voorstel werd op 17 Juli 1936 in overweging genomen (Senaat, *Bescheid* nr 46).

Op 28 Januari 1936 (Kamer, *Bescheid* nr 82), had de heer Marquet, Volksvertegenwoordiger, een wetsvoorstel ter tafel gelegd dat er toe strekte

sons spiritueuses aussi bien en gros qu'en détail.

Le 25 février 1936 (*Doc. Chambre, nº 124*), le Ministre de la Justice déposa sur le Bureau de la Chambre un projet de loi destiné à combattre la consommation de l'alcool dans les cercles privés. Il considérait comme lieux publics tout endroit accessible au public « même sous certaines restrictions ».

Ce projet, devenu caduc par la dissolution des Chambres, a été présenté à nouveau le 15 juillet 1936 par le Ministre de la Santé publique (*Doc. Chambre, nº 69*).

Le 16 juillet 1936 (*Doc. Chambre, nº 74*), M. le Représentant Devèze déposa sur le bureau de la Chambre une proposition de loi tendant à un retour vers la liberté.

Le même jour (*Doc. Chambre, nº 86*) le groupe Rexiste déposa à la Chambre une proposition de loi ayant une portée analogue à celle du projet Legrand.

* * *

Enfin, la Commission de la Justice du Sénat déposa, le 13 avril 1937 (*Doc. Sénat, nº 161*) un rapport complémentaire qui, comme son premier rapport, dit projet Legrand, concluait au retour à un régime de liberté.

Ramené en séance publique du Sénat, ce projet y fut discuté du 11 au 19 mai 1937. A cette dernière date, la discussion se clôtura par un vote de rejet de l'article 2, article qui consacrait le système d'une liberté limitée.

den groothandel zoowel als den kleinhandel in sterke dranken te verbieden.

Op 25 Februari 1936 (Kamer, *Bescheid nº 124*) werd door den Minister van Justitie een wetsontwerp in de Kamer ter tafel gelegd dat ten doel had het verbruik van alcohol in de private clubs te keer te gaan. Als openbare plaatsen beschouwde dit ontwerp « alle voor het publiek, zelfs met sommige beperkingen, toegankelijke plaatsen ».

Dit ontwerp dat ten gevolge van de ontbinding van de Kamers intusschen vervallen was, werd op 15 Juli 1936 opnieuw door den Minister van Volksgezondheid ingediend (Kamer, *Bescheid nº 69*).

Op 16 Juli 1936 (Kamer, *Bescheid nº 74*) legde de heer Devèze, Volksvertegenwoordiger, in de Kamer een voorstel ter tafel dat den terugkeer tot een stelsel van vrijheid beoogde.

Denzelfden dag werd door de Rexistische groep (Kamer, *Bescheid nº 86*) in de Kamer een voorstel ingediend dat dezelfde strekking huldigde als het ontwerp Legrand.

* * *

Ten slotte legde de Senaatscommisie voor Justitie, op 13 April 1937 (*Bescheid nº 161*) een aanvullend verslag neer, dat zoals het eerste verslag — het zoogenaamde « ontwerp Legrand » — besloot tot den terugkeer tot een regime van vrijheid.

Aan dat ontwerp dat intusschen op de agenda van den Senaat was ingeschreven, werd een besprekking gewijd tijdens de Senaatsvergaderingen van 11 tot 19 Mei 1937. Op de laatste vergadering werd, als slot van de besprekking een afwijzende stemming uitgebracht over artikel 2, welk artikel het stelsel van een beperkte vrijheid voorstond.

Le Sénat renvoyait en même temps toute la question à sa commission de la Justice pour qu'elle procédât à un nouvel examen. Celle-ci n'a pas, jusqu'à présent, déposé de rapport.

* * *

II. — INEFFICACITÉ ACTUELLE DE LA LOI DU 29 AOUT 1919.

L'abondance des documents législatifs, témoins de volontés contradictoires, révèle que les insuffisances de la loi actuelle n'ont point échappé à l'attention des parlementaires.

Une chose apparaît comme certaine, c'est que l'éclosion et le développement de cercles privés et de débits clandestins inconnus en août 1919 a eu pour effet que la loi n'a pu être appliquée dans le sens où le législateur l'avait souhaité.

Les infractions sont innombrables et, pour les raisons qui seront exposées ci-après, leur répression n'est trop souvent ni légalement ni même pratiquement possible.

Il est malsain qu'une loi d'une telle importance soit violée ouvertement et que l'autorité ne soit pas armée pour assurer la répression.

Sans doute, dans une intention profondément louable, maints groupements sociaux s'élèvent-ils contre une révision de la loi de 1919 qu'ils confondent à tort avec une recrudescence de l'alcoolisme.

Soulignons que le Comité permanent de législation, consulté par le Gouvernement en 1934, constatait que l'interdiction absolue inscrite dans la loi de 1919 n'était pas respectée.

Door den Senaat werd terzelfder tijd de gansche kwestie voor een nieuw onderzoek naar de Senaatscommissie voor Justitie verzonden. Tot op heden heeft deze Commissie geen verslag uitgebracht.

* * *

HUIDIGE ONDOELTREFFENDHEID VAN DE WET VAN 29 AUGUSTUS 1919.

Uit den overvloed van de parlementaire bescheiden waarin tegenstrijdige strekkingen tot uiting komen, blijkt dat de onvolkomenheden van de huidige wet aan de leden van het Parlement niet zijn ontgaan.

Een zaak blijkt vast te staan, namelijk dat, ten gevolge van het ontstaan en van de toeneming van de private clubs en van de geheime slijterijen, waarvan het bestaan in 1919 onbekend was, de wet niet was kunnen toegepast worden in den door den wetgever gewenschten zin.

De inbreuken op de wet zijn niet te tellen, en, wegens de na te noemen redenen, is de bestraffing van die inbreuken al te dikwijls wettelijk en zelfs praktisch onmogelijk.

Er is iets niet in orde wanneer een wet van zulk belang openlijk wordt overtreden en de overheid niet gewapend is om de bestraffing te verzekeren.

Gewis, vanwege ettelijke sociale groepeeringen die met zeer lofwaardige bedoelingen handelen, bestaat er verzet tegen een herziening van de wet van 1919, welke in die kringen, ten onrechte, wordt verwacht met een aanwakkering van het alkoholisme.

Er mag op gewezen worden dat het Vast Comité van den Raad voor Wetgeving, dat in 1934 door de Regeering hieromtrent om advies werd gevraagd, tot de vaststelling was gekomen dat het door de wet van 1919 voorziene volstrekte verbod niet werd nageleefd.

Le Gouvernement a pareillement consulté les Parquets en février 1937, concernant l'opportunité de la révision de la loi du 29 août 1919 :

Dans le ressort de la Cour d'Appel de Gand, les avis favorables à la révision étaient ceux des Parquets de Gand, d'Audenarde, de Bruges, d'Ypres et de Furnes.

Un avis défavorable était donné par le Parquet Général du ressort et par les Parquets de Termonde et de Courtrai.

Dans le ressort de la Cour d'Appel de Bruxelles, avis favorables du Parquet Général et de tous les Parquets de première instance, à l'exception du Parquet de Bruxelles.

Dans le ressort de la Cour d'Appel de Liège, avis favorables de tous les Parquets de première instance, à l'exception de ceux de Hasselt et de Tongres; quant au Parquet Général de ce ressort, il ne prenait pas attitude catégorique ni dans le sens du maintien de la loi ni dans le sens de la révision.

En résumé, étaient favorables à la révision : un Parquet Général et 21 Parquets de première instance; étaient défavorables : un Parquet Général et 5 Parquets de première instance.

On ne peut méconnaître le poids de l'avis des autorités judiciaires, bien informées assurément de l'incidence de la loi de 1919 sur la criminalité.

Le Gouvernement estime que le problème du régime de l'alcool en Belgique, joint à celui de la lutte contre l'alcoolisme, doit être considéré de façon objective et sans parti-pris. Des statistiques puisées aux sources les plus sûres y aideront.

De Regeering heeft in Februari 1937 ook de parketten geraadpleegd over de gepastheid de wet van 29 Augustus 1919 al dan niet te herzien :

In het rechtsgebied van het Hof van Beroep te Gent werd een voor de herziening gunstig advies uitgebracht door de parketten van : Gent, Oudenaarde, Brugge, Ieper en Veurne.

Een ongunstig advies werd uitgebracht door het algemeen parket van het gebied, alsmede door de parketten van Dendermonde en van Kortrijk.

In het gebied van het Hof van Beroep te Brussel, waren de adviezen van het Algemeen Parket en van al de Parketten van eersten aanleg, het Parket van Brussel uitgezonderd, gunstig.

In het gebied van het Hof van Beroep te Luik luidden de adviezen van al de parketten van eersten aanleg, met uitzondering van die van Hasselt en van Tongeren, in gunstigen zin; wat het algemeen parket van dat rechtsgebied betreft, dit heeft noch in den zin van het behoud van de wet noch in den zin van een herziening beslist stelling genomen.

Hebben zich dus uitgesproken : voor de herziening : een algemeen parket en 21 parketten van eersten aanleg; tegen de herziening : een algemeen parket en 5 parketten van eersten aanleg.

Het gaat niet op het advies van de rechterlijke overheden, die ongetwijfeld goed ingelicht zijn over den invloed van het alcoholisme op de misdaadheid, voorbij te zien.

De Regeering is van oordeel dat het vraagstuk van de in zake drankverbruik te treffen regeling, zoomede het vraagstuk van de drankbestrijding objectief en zonder vooroordeel voor oogen dient genomen. Om dit vraagstuk nader bij zijn oplossing te brengen, worden hier zeer betrouwbare statistieken overgelegd.

Les membres des Chambres Législatives considéreront les statistiques reproduites en annexe et qui permettent d'envisager la question sous divers angles :

a). dans quelle mesure la loi du 29 août 1919 a-t-elle contribué à réduire la plaie de l'alcoolisme ?

b) la régression de la consommation de l'alcool distillé en Belgique constitue-t-elle un phénomène propre à notre pays ?

c) cette régression suffit-elle pour donner au Parlement le sentiment qu'en réglementant uniquement le débit de l'alcool distillé il a accompli tout son devoir envers le pays ?

Quoique l'interprétation des statistiques soit le plus souvent délicate, un rapide examen de celles que nous avons groupées en annexe suffit à démontrer :

1° que le problème de l'alcoolisme est loin d'avoir été résolu par les dispositions de la loi du 29 août 1919;

2° que la détermination de la part d'influence de cette loi sur la consommation est bien malaisée.

Il importe donc que le Parlement réexamine l'ensemble du problème et révise la loi du 29 août 1919.

Une considération essentielle mérite d'être mise en valeur :

L'interdiction prévue par la loi de 1919 de consommer dans un lieu public et d'y débiter des boissons à consommer sur place ne s'applique, en principe, qu'aux alcools de distillation; elle ne s'applique aux alcools de fermentation que si ceux-ci ont une teneur de plus de 18° ou sont additionnés d'alcool de distillation.

Signalons, dans cet ordre d'idées, diverses anomalies.

De hier bij wijze van bijlage toegevoegde statistieken zullen de leden van het Parlement in staat stellen de kwestie van uit deze verschillende gezichtspunten te bekijken :

a) In welche mate heeft de wet van 29 Augusts 1919 er toe bijgedragen de alcoholplaag te doen afnemen ?

b) is het terugloopen van het verbruik van gedistilleerde alcohol een verschijnsel dat zich alleen in België voordoet?

c) volstaat die vermindering om het Parlement den indruk te geven dat het, door alleen den verkoop van gedistilleerde alcohol te regelen, ten volle zijn plicht tegenover het land heeft vervuld?

Ofschoon de interpretatie van statistieken een meestal kiesche kwestie is, zal een bondig overzicht van de hier bijeengebrachte statistieken volstaan om uit te wijzen :

1° dat het alcoholvraagstuk op verre na niet opgelost is geworden door de bepalingen van de wet van 29 Augustus 1919;

2° dat het werkelijk niet gemakkelijk is te bepalen in welke mate het alcoholverbruik door die wet is beïnvloed geworden.

Het is dus van belang dat het Parlement het vraagstuk in zijn geheel onderzoekt en de wet van 29 Augustus 1929 herziet.

Een overweging die van essentieel belang is, dient hier in het licht gesteld :

Het bij de wet van 1919 voorziene verbod om drank te verbruiken in een openbare plaats en om er ter plaats te verbruiken drank te verkoopen, geldt in principe enkel voor den door distillatie verkregen alcohol; het is slechts van toepassing op door gisting verkregen alcoholhoudende dranken indien deze een gehalte van meer dan 18° heeft of indien er gedistilleerde alcohol aan toegevoegd is.

In verband hiermede dienen verschillende wantoestanden aangestipt.

Pour des raisons qu'il est superflu d'analyser ici, la vente des vins de dessert et de portos titrant plus de 18° est admise en méconnaissance de la loi.

En outre, si le débit de la moindre goutte d'alcool de distillation dans un verre d'eau doit être considéré comme une contravention à la loi, l'addition en quantité même appréciable d'alcool de distillation à des boissons contenant de l'alcool de fermentation n'est prohibée que théoriquement, car il n'existe, en ce moment, aucun procédé d'analyse pour en administrer la preuve en cas de contestation, tout au moins pour les produits importés de l'étranger (1).

Signalons enfin qu'une tolérance de l'Administration permet aux débiteurs qui exercent la profession de restaurateur de détenir 2 litres de spiritueux pour la nécessité de la cuisine. La force même des choses a amené et justifié cette tolérance qui tend à démontrer que la rigueur absolue de la loi est trop grande puisque cette dérogation à la règle est admise d'un consentement unanime.

Que l'alcoolisme par l'alcool de distillation mérite qu'on le combatte à outrance, tout le monde en convient, mais affirmer qu'on combat l'alcoolisme par la lutte contre l'alcool de distillation seul est une gageure.

La consommation de la bière en grande quantité et aussi celle de Portos

Wegens redenen die het overbodig ware hier nader te ontleden, wordt met miskenning van de bepalingen van de wet, de verkoop van dessertwijn en van porto's met een gehalte van meer dan 18° toegelaten.

Bovendien, terwijl de verkoop van enkele druppels door distillatie verkregen alcohol in een glas water als een overtreding van de wet moet worden aangerekend, is de toevoeging van een ook niet onaanzienlijke hoeveelheid door distillatie verkregen alcohol aan dranken die door gisting verkregen alcohol bevatten, slechts in theorie verboden, want er bestaat op dit oogenblik geen enkel ontledingsprocedé om, in geval van betwisting — voor de uit het buitenland betrokken producten althans — het bewijs ervan te leveren (1).

Ten slotte willen wij er op wijzen dat de administratie duldt dat de slijters die het beroep van restauratiehouder uitoefenen, 2 liter sterke dranken voorhanden hebben voor de bereiding van de spijzen. Deze toelating die door den drang der omstandigheden zelf in het leven geroepen werd en er tevens hare bestaansreden in vond, bewijst mede dat de absolute strengheid van de wet werkelijk al te groot is, aangezien die afwijking van den regel geduld wordt met eenparige instemming.

Dat het alcoholisme door verbruik van door distillatie verkregen alcohol tot het uiterste dient bestreden erkent iedereen; maar het is gewaagd te beweren dat men het alcoholisme bestrijdt uitsluitend door het verbruik van door distillatie verkregen alcohol te keer te gaan.

Het verbruik van bier bij groote hoeveelheden, alsmede het verbruik

(1) Pour les produits belges, la surveillance du trafic et de l'emploi de l'alcool distillé permet souvent de dire si ces boissons ont reçu une addition d'alcool distillé.

(1) Voor de Belgische producten kan dikwijls, door het toezicht op het vervoer en op het gebruik van gedistilleerde alcohol, uitgemaakt worden of gedistilleerde alcohol aan die dranken toegevoegd is geworden.

et apéritifs divers engendre des conséquences profondément néfastes.

L'alcool absorbé en consommant de la bière atteint des chiffres déconcertants.

En Angleterre, en 1932, la quantité d'alcool à 100° absorbé en consommant de la bière atteint 3.74 litres par habitant;

En Allemagne, en 1932, 3.66 litres par habitant;

En Suède, en 1931, 3.14 litres par habitant;

Au Danemark, en 1932, 2.50 litres par habitant;

En Hollande, en 1933, 2.49 litres par habitant;

En Norvège, en 1931 : 2.36 litres par habitant;

En Belgique, en 1931, 8.28 litres par habitant.

Certes, une légère diminution s'est manifestée dans l'Union Belgo-Luxembourgeoise, mais le chiffre atteint en 1937 est de 171.19 litres par habitant, ce qui donne, à un degré moyen d'alcool de fermentation, le chiffre approximatif de 8 litres à 100°, soit 16 litres à 50°.

Si l'on y ajoute les vins pour une teneur de 4.99 litres à 100° ou 9.98 litres à 50°, la consommation moyenne de l'alcool par habitant s'élève donc à :

1.17 litre d'alcool distillé légalement connu;
9.98 litres;
16.00 litres.

27.15 litres par habitant (à 50°).
non compris les vins du Grand-Duché, les apéritifs et l'alcool fraudé ou distillé clandestinement.

van porto's en bitters van allerhanden aard, brengt uiterst schadelijke gevolgen mede.

Het is ontstellend hoeveel alcohol een bierverbruiker tot zich neemt :

In Engeland bedroeg in 1932 de hoeveelheid alcohol 100° die door het drinken van bier werd ingenomen : 3.74 liter per inwoner;

In Duitschland, in 1932, 3.66 liter per inwoner;

In Zweden, in 1931, 3.14 liter per inwoner;

In Denemarken, in 1932, 2.50 liter per inwoner;

In Nederland, in 1933, 2.49 liter per inwoner;

In Noorwegen, in 1931, 2.36 liter per inwoner;

In België, in 1931, 8.28 liter per inwoner.

Voorzeker, een lichte daling in het verbruik is in de Belgisch-Luxemburgsche Unie ingetreden, maar het verbruik bedroeg, in 1937, 171.91 liter per inwoner, hetgeen, tegen een gemiddeld door gisting verkregen alcoholgehalte, neerkomt op ongeveer 8 liter alcohol 100° of 16 liter alcohol 50°.

Zoo men er de wijnen bijrekent ten bedrage van 4.99 liter alcohol 100° of 9.98 liter alcohol 50° dan komt men tot een gemiddeld verbruik van alcohol per inwoner van

1.17 liters wettelijk gekende gedistilleerde alcohol;

9.98

16.00

27.15 per inwoner (alcohol 50°).
de uit het Groothertogdom Luxemburg betrokken wijnen, de bitters en de gesmokkelde of in het geheim gedistilleerde alcohol niet inbegrepen.

Comme le sentiment public répugnerait à la réglementation de la vente de la bière, ainsi qu'à celle des vins, des Portos et apéritifs, la lutte contre l'alcoolisme doit comporter deux aspects :

1° une propagande méthodique et intensive contre l'alcoolisme sous toutes ses faces;

2° la réforme du régime de l'alcool tel qu'il est établi par la loi du 29 août 1919, dont le présent exposé démontrera les lacunes et les insuffisances.

Cette loi peut être revisée soit dans le sens d'aggravation de ses rigueurs, soit dans le sens d'un retour à une liberté sérieusement contrôlée.

Le renforcement de la loi actuelle ne paraît guère possible, puisqu'elle interdit de façon absolue la vente de spiritueux à consommer sur place.

Les mesures de rigueur telles la fermeture définitive, l'amende et la prison subsidiaire, se sont révélées impuissantes.

D'autre part, l'extrême élévation des taxes fiscales n'a souvent pour effet que de stimuler l'infraction par l'espoir du gain qu'elle peut fournir. A cet égard, la statistique des faits de distillation clandestine reprise sous le VII de l'annexe est frappante. Cependant, la peine d'emprisonnement est d'un an minimum et les amendes sont importantes sans que ces peines puissent être abaissées par l'effet de circonstances atténuantes. La personne habitant un immeuble dans lequel une distillerie clandestine est découverte est présumée coupable et passible de prison si elle ne parvient pas à démontrer, non seulement qu'elle ignorait la distillation clandestine, mais qu'il lui eût été impossible de la découvrir et de la dénoncer.

Daar de openbare meening zou gekant zijn tegen het reglementeeren van den verkoop van bier, alsmede van den verkoop van wijn, porto en bitters, zoo moet de drankbestrijding een tweevoudig uitzicht hebben :

1° een methodische en intense propaganda tegen het drankmisbruik onder al zijn vormen;

2° de hervorming van het voor den alcohol voorziene stelsel zooals het bij de wet van 29 Augustus 1919 is ingevoerd en waarvan de leemten en de onvolkomenheden uit deze toelichting zullen blijken.

Bedoelde wet kan worden herzien hetzij in den zin van een verscherping van de er in voorziene maatregelen, hetzij in den zin van den terugkeer tot een streng gecontroleerde vrijheid.

Blijkbaar is een verscherping van de bestaande wet zoo goed als onmogelijk, daar zij den verkoop van ter plaats te verbruiken sterke dranken volstrekt verbiedt.

De sancties, zooals de definitieve sluiting, de geldboete en de vervangende gevangenisstraf, zijn ondoeltreffend gebleken.

Daar aan den anderen kant uiterst hooge rechten voorzien zijn, wordt dikwijls als eenig resultaat bereikt, dat de hoop op groter winst tot overtreding van de wet aanspoort. Op dat gebied is de statistiek die onder Nr VII van de bijlage over de geheime stokerij wordt verschafft, treffend. En nochtans, bedraagt de voorziene gevangenisstraf minimum een jaar, en zijn de geldboeten aanzienlijk, terwijl die straffen bovendien, door de toepassing van verzachtende omstandigheden, niet kunnen verlaagd worden. De persoon die een huis bewoont waar een geheime stokerij wordt ondekt, wordt vermoed schuldig te zijn en kan met gevangenisstraf worden gestraft zoo hij er niet in slaagt te bewijzen, niet alleen dat hij van het bestaan van de geheime stokerij niets

Chacun connaît, au surplus, les drames sociaux et l'immoralité publique qui résultent d'une prohibition radicale dans certains pays.

Le citoyen belge, au demeurant, dont personne ne mettra en doute le caractère franchement individualiste, n'accepte qu'une contrainte limitée, dont il comprend la portée et l'utilité. Si la contrainte dépasse les bornes, son esprit d'indépendance, à tort ou à raison, stimule son ingéniosité à énervcer la loi.

C'est à un système de liberté très strictement contrôlée que s'est arrêté le choix du Gouvernement. Ce système sera exposé sous le III du présent document.

L'essai d'un système de liberté mitigée se justifie eu égard aux circonstances nouvelles intervenues postérieurement à la loi du 29 août 1919 :

1° les lois sociales ont amélioré la condition de la classe ouvrière et, en stimulant la conscience de sa fierté personnelle, l'ont éloignée de ce que M. de Brouckère a appelé « l'alcoolisme de la misère »;

2° le goût des sports écarte la jeunesse des boissons alcoolisées qui diminuent sa résistance physique;

3° la radio retient au foyer, le spectacle des sports et le cinéma écartent du café.

afwist, maar ook dat het hem onmogelijk ware geweest die stokerij te ontdekken en het feit aan te geven.

Iedereen kent trouwens de sociale drama's en de publieke onzedelijkheid welke een volstrekte prohibitie in sommige landen in het leven heeft geroepen.

De Belgische bevolking overigens, wier uitgesproken individualistisch karakter door niemand zal worden ontkend, neemt enkel vrede met een beperkt dwangregime, waarvan zij de strekking en het nut beseft. Te verregaande dwangmaatregelen doen haar onafhandelijkszin, terecht of ten onrechte, naar bedekte middelen uitzien om de wet te ontzenuwen.

Het stelsel dat ten slotte door de Regeering werd verkozen is een stelsel van zeer streng gecontroleerde vrijheid. Dit stelsel zal verder, onder Nr III van deze memorie, worden toegelicht.

In verband met de nieuwe, na het van kracht worden van de wet van 29 Augustus 1919, ingetreden omstandigheden, is een proefneming met eenstelsel van gemengde vrijheid gewettigd.

1° de sociale wetten hebben de materiële voorwaarden van den arbeidenden stand verbeterd en, door het besef van hun persoonlijke fierheid te verhoogen, den arbeiders een afkeer gegeven voor hetgeen de heer de Brouckère eens heeft genoemd « l'alcoolisme de la misère »;

2° de liefde voor de sport doet de jeugd het gebruik van alcoholhoudende dranken die haren lichamelijken weerstand verwakken, vermijden;

3° de mensen blijven thuis om naar de radio te luisteren; in plaats van naar de herberg, gaan zij liever naar de bioscoop of naar een sportvertoning;

La revision de la loi du 29 août 1919 est d'ailleurs nécessaire eu égard aux insuffisances et à l'inefficacité de celle-ci.

Rappelons que, d'après les dispositions essentielles du régime actuel :

1° la consommation, ainsi que la vente de boissons spiritueuses à consommer sur place sont interdites dans tous les endroits accessibles au public.

2° le commerce des spiritueux est permis par quantité de 2 litres minimum;

3° les débitants de boissons fermentées à consommer sur place ne peuvent détenir des boissons spiritueuses en quantité si minime soit-elle, non seulement dans les locaux accessibles au public, mais même dans toute autre partie de leur habitation y attenante;

4° la loi ne s'est pas préoccupée de l'alcool de fermentation. Les boissons qui en contiennent se vendent librement, pourvu que la teneur n'excède pas 18° et qu'il n'y ait pas d'addition d'alcool de distillation;

5° la loi de 1919 soumet la poursuite des infractions à la procédure applicable en matière de contributions directes, douanes et accises;

6° les agents de l'autorité visitent librement les lieux accessibles au public. Par contre, la visite des autres parties de l'établissement, ainsi que de l'habitation y attenante, est subordonnée à l'autorisation du juge de paix. Elle doit être effectuée par deux employés au moins. Elle ne peut avoir lieu qu'entre 8 et 18 heures;

7° les sanctions prévues pour les infractions sont :

a) l'amende et, à défaut de paiement de l'amende, l'emprisonnement subsidiaire;

Trouwens, uit hoofde van de onvolkomenheden en de ondoeltreffendheid van de wet van 29 Augustus 1919 is een herziening van deze wet noodig.

Er weze aan herinnerd dat volgens de voornaamste bepalingen van deze wet :

1° het verbruik alsmede de verkoop van ter plaatse te verbruiken sterke dranken verboden zijn in al de plaatsen die voor het publiek toegankelijk zijn;

2° dat de handel in sterke dranken toegelaten is met hoeveelheden van ten minste twee liter;

3° dat de slijters van ter plaatse te verbruiken gegiste dranken niet de minste hoeveelheid sterken drank voorhanden mogen hebben, niet alleen in de voor het publiek toegankelijke plaatsen, maar evenmin in eenig ander daaraan palend gedeelte van hun woning;

4° De wet spreekt niet over den door gisting verkregen alcohol. De verkoop van de dranken die door gisting verkregen alcohol bevatten is vrij, mits het gehalte 18° niet te boven gaat, en dat er geen door distillatie verkregen alcohol aan toegevoegd is;

5° de wet van 1919 voorziet dat in geval van vervolging na overtreding, de procedure zal worden gevuld die in zake rechtstreeksche belastingen, douanen en accijnzen van toepassing is;

6° de agenten van de overheid betreden vrijelijk de voor het publiek toegankelijke plaatsen. Daarentegen, om de overige gedeelten van de inrichting alsmede de belendende woning te mogen betreden, is een machtiging van den vrederechter noodig. De beambten moeten met ten minste getweën zijn en zij mogen zich enkel tusschen 8 uur en 18 uur aanmelden;

7° de voor de overtredingen voorziene sancties zijn :

a) de geldboete en, in geval de geldboete niet wordt betaald, de vervangende gevangenisstraf;

b) la confiscation;
 c) la fermeture du débit;
 d) dans certains cas, à savoir lorsque l'infraction consiste dans le débit de spiritueux, à l'exclusion du cas où il s'agit seulement du délit de détention, la loi interdit au délinquant de se réinstaller ailleurs comme débitant de boissons fermentées à consommer sur place (article 1er, n° 6, de la loi du 29 août 1919 sur les débits de boissons fermentées);

8e L'Administration des Finances, qui exerce l'action publique, a le droit de transiger.

* * *

Quels sont donc les défauts de la loi du 29 août 1919 sur le régime de l'alcool?

D'une manière générale, l'application de cette loi est devenue de plus en plus impopulaire et a heurté le sentiment public.

Certains affirment que ce sentiment public est celui des seuls débitants.

Il semble que ce soit une erreur; l'enquête à laquelle le Gouvernement s'est livré lui a donné la conviction que les cafetiers, hôteliers et restaurateurs seraient, en grande majorité, partisans de la suppression de la consommation d'alcool, à condition qu'elle fût intégrale.

Ce qui irrite les débitants honnêtes, c'est que leur respect pour la loi leur fait perdre une partie importante de la clientèle, attirée vers les lieux où la loi est violée ouvertement ou clandestinement et où on ne se borne certes pas à servir ou consommer des boissons interdites.

b) de verbeurdverklaring;
 c) de sluiting van de slijterij;
 d) in sommige gevallen, namelijk wanneer het misdrijf bestaat in het slijten van sterke dranken, met uitsluiting van het geval van misdrijf bestaande in het gewoon voorhanden hebben van die dranken, is het op grond van de wet, aan den delinquent verboden zich elders te gaan vestigen als slijter van ter plaatse te verbruiken gegiste dranken (artikel 1, nr 6, van de wet van 29 Augustus 1919 betreffende de slijterijen van gegiste dranken);

8^e Het Bestuur van Financiën dat de publieke vordering uitoefent heeft het recht dadingen te treffen.

* * *

Welke zijn dan de gebreken van de wet van 29 Augustus 1919 op het regime van den alcohol?

Algemeen gesproken is de toepassing van die wet hoe langer hoe meer impopulair geworden, en druischt zij hoe langer hoe meer tegen het algemeen gevoelen in.

Er zijn er die beweren dat dit algemeen gevoelen alleen bij de slijters te vinden is.

Dit lijkt wel niet het geval te zijn; uit een onderzoek heeft de Regeering de overtuiging opgedaan dat de herbergiers, de hotel- en restauratiehouders in hun groote meerderheid voorstander zijn van de afschaffing van het alcoholverbruik, maar dan van een volledige afschaffing.

Wat de eerlijke drankverkoopers hindert is dat zij, door het feit dat zij de wet naleven, een aanzienlijk gedeelte van hun cliënteel verliezen, die aange trokken wordt door de gelegenheden waar dewet openbaar of heimelijk wordt overtreden, en waar men er zich zeker niet bij het verstrekken of het verbruiken van verboden dranken beperkt.

Certes, de très nombreuses associations religieuses, politiques, philosophiques ou sociales, dont les buts sont tous profondément respectables, s'accommodent bien de la prohibition très relative qu'instaure la loi de 1919. Mais, ce qu'on ne peut nier, c'est qu'une partie considérable de la population, sans compter celle qui fréquente les milieux de débits clandestins — dont le nombre est difficile à établir et que certains évaluent à 200,000 — supporte malaisément le régime actuel et s'efforce, par tous moyens, de le battre en brèche. C'est elle qu'il faut ramener au respect d'une loi modérée, mais stricte.

Il est aisé de dire : « Faites donc respecter la loi actuelle ». C'est faire preuve d'une grave ignorance ou méconnaissance d'insurmontables difficultés pratiques.

Quel que puisse être le désir des agents de l'Administration d'accomplir tout leur devoir, une certaine lassitude se fait jour devant les obstacles et difficultés rencontrés; la recherche des infractions apparaît comme inefficace.

Quel est donc aujourd'hui le sentiment du grand nombre à l'égard de la consommation des boissons alcoolisées ? Il estime que le fait d'en boire avec mesure ne heurte aucune règle morale et ne met pas la santé en danger.

Le grand nombre se trompe-t-il ? Il faut alors l'instruire et l'éduquer, le préparer, en un mot, à accepter les rigueurs d'un régime plus sévère.

Nous savons que le législateur de 1919 n'a réservé ses rigueurs qu'aux débitants de boissons fermentées à consommer sur place.

Gewis, zeer talrijke godsdienstige, politieke, wijsgeerige of sociale vereenigingen wier streven op alle gebied allen eerbied verdienen, nemen best vrede met de zeer betrekkelijke prohibitie zoolas zij door de wet van 1919 is voorzien. Maar, één zaak kan niet worden ontkend, namelijk dat een aanzienlijk gedeelte van onze bevolking, buiten dat gedeelte dat de geheime slijterijen bezoekt — gelegenheden waarvan het getal moeilijk te bepalen is en dat door sommigen op 200,000 wordt geschat, — tegenover het huidige regime wrevelig staat en door alle middelen het poogt te ondermijnen. Van dat gedeelte der bevolking moet opnieuw worden verkregen dat het een gematigde maar stricte wet naleeft.

Het is gemakkelijk te zeggen : « Zorg dat de bestaande wet wordt nageleefd ». Wie zoo spreekt weet blijkbaar niets van de onontverkomelike moeilijkheden van praktischen aard of ontveinst ze zich.

De beambten van de Administratie mogen er nog zoo op gesteld zijn gansch hun plicht te vervullen, hun ijver verflauwt wanneer zij merken wat al hinderpalen en moeilijkheden er te overwinnen zijn; de opsporing van de overtredingen komt hun ondoeltreffend voor.

Hoe staan het meerendeel der mensen tegenover de kwestie van het verbruik van gealcoholiseerde dranken ? Zij vinden dat iemand die met mate drinkt tegen geen enkelen morellen regel ingaat en zijn gezondheid niet in gevaar brengt.

Heeft die grote meerderheid het verkeerd voor ? In dit geval moet zij worden voorgelicht en opgevoed, met een woord, er op voorbereid worden den dwang van een strenger regime te aanvaarden.

Wij weten dat de wetgever van 1919 het enkel heeft opgenomen tegen de personen die ter plaatse te verbruiken gegiste dranken slijten.

Il a décidé que la seule détention d'une quantité d'alcool, si minime fût-elle, dans la partie privée de leur habitation, devait être interdite. Il a ainsi mis dans un état d'infériorité toute une catégorie de citoyens et créé à leur égard une présomption injuste de fraude à la loi, puisque, par contre, la détention d'une quantité quelconque d'alcool par tout autre citoyen est considérée comme licite.

La sanction en est lourde, car, en cas de refus de l'Administration de transiger -- et elle refuse toujours la transaction à la deuxième infraction -- la fermeture du commerce devra être prononcée et entraînera souvent la ruine.

Dans la pratique des choses, l'im- mense majorité des procès-verbaux dressés pour contravention à la loi de 1919, à charge de débitants, contiennent des constatations faites dans la partie privée de l'habitation et non dans la partie publique du débit. Les quantités découvertes sont souvent peu importantes et maintes fois le procès-verbal est dressé alors qu'il paraît certain que l'alcool décelé sert à la consommation privée.

Que la rigueur de la loi de 1919 se soit avérée excessive à cet égard cela résulte, en particulier, de ce que l'Administration tolère la détention de boissons alcooliques en quantité minime par les restaurateurs pour les préparations culinaires.

Nous avons signalé plus haut la différence assez imprévue existant entre le régime appliqué au débitant condamné pour avoir débité de l'alcool

De wet van 1919 heeft beslist dat het eenvoudig feit de geringste hoeveelheid alcohol voorhanden te hebben in het privaat gedeelte van hun woning aan de slijters moest worden verboden. Zij heeft zodoende een gansche categorie van burgers in een staat van minderwaardigheid gesteld, en te huren opzichte het onrechtmatig vermoeden van bedrieglijke ontduiking der wet in het leven geroepen, daar het feit om het even welke hoeveelheid alcohol voorhanden te hebben, wanneer het een anderen burger geldt, als geoorloofd wordt beschouwd.

De voorziene sanctie is zeer zwaar want, ingeval de administratie weigert een dading te treffen — en dit weigert zij altijd bij een tweede overtreding — moet de sluiting van de gelegenheid worden uitgesproken, hetgeen dikwijls de ondergang van den betrokkenen betekent.

Over het algemeen staan de zaken zoo dat de overgroote meerderheid van de processen-verbaal, die wegens overtreding van de wet van 1919 ten laste van de slijters zijn opgemaakt, vermelden dat de vaststellingen in het privaat gedeelte van de woning en niet in het openbaar gedeelte van de slijterij werden gedaan. De ontdekte hoeveelheden zijn dikwijls onaanzienlijk en meer dan eens wordt een proces-verbaal opgemaakt ofschoon het schijnt vast te staan dat de ontdekte alcohol voor privaat verbruik moet dienen.

Dat de strengheid van de wet van 1919 op dat gebied werkelijk overdreven is blijkt inzonderheid uit het feit dat de administratie duldt dat de restaurateurs alcoholhoudende dranken in kleine hoeveelheden voor de bereiding van de spijzen vorhanden hebben.

Zooeven hebben wij gewezen op het tamelijk onverwacht verschil bestaande tusschen het regime dat toegepast wordt op den slijter die veroordeeld

et celui qui frappe le débitant coupable d'avoir détenu de l'alcool en quelque quantité que ce soit, fût-ce dans la partie privée de sa demeure. Le premier ne peut se réinstaller nulle part. Le second, sur qui pèse cependant la présomption légale de ne détenir de l'alcool que pour le débiter dans la partie publique, pourra se réinstaller ailleurs.

D'autre part, l'extrême rigueur de la fermeture définitive constitue, selon nous, l'une des grandes causes d'impopularité de la loi. Là aussi gît certainement la cause de cette ingéniosité des contrevenants à trouver des formules rendant l'application de la loi quasi-maintenant vaine.

Deux méthodes, l'une juridique, l'autre d'ordre essentiellement pratique, ont été employées pour tourner la loi.

La Cour de cassation a, à juste titre, constaté que la fermeture d'un débit pour violation de la loi de 1919 est une peine. La peine ayant dans notre droit pénal un caractère personnel, le moyen d'échapper à la loi est tout indiqué : Il suffit de faire exploiter le débit par une personne morale (société commerciale ou autre).

Certes, le gérant responsable est passible des peines de la loi de 1919, mais l'être moral qui est propriétaire du fonds de commerce n'est pas atteint.

D'autres, moins ingénieux, s'arrangent pour céder le débit de boissons à l'un de leurs proches avant que la fermeture ait été ordonnée par un jugement définitif.

wordt om alcohol te hebben verkocht, en het regime dat den slijter treft die schuldig wordt bevonden aan het feit, alcohol voorhanden te hebben gehad in gelijk welke hoeveelheid, zelfs in het privaat gedeelte van zijn woning. Eerstbedoelde kan zich nergens anders meer als slijter gaan vestigen. Laatstbedoelde, tegen wien nochtans het wettelijk vermoeden bestaat dat hij alcohol voorhanden heeft enkel en alleen om hem te verkopen in het voor het publiek toegankelijk gedeelte van zijn woning, mag elders een gelegenheid openen.

Aan den anderen kant, is de definitieve sluiting — een uiterst strenge maatregel — onzes inziens, een van de voornaamste redenen waarom onze bevolking tegen de wet gekant is. Daar ligt waarschijnlijk eveneens de oorzaak van de vindingrijkheid waarmede de overtreders er in slagen de toepassing van de wet ongeveer te stuiten.

Om de wet te omzeilen werden twee methodes gebruikt, de eene van juridischem aard, de andere van essentieel praktischen aard.

Het Hof van Verbreking heeft, terecht, vastgesteld dat het sluiten van een drankgelegenheid ter zake van overtreding van de wet van 1919, een straf is. Daar de straf in ons strafrecht een persoonlijk karakter draagt, was het middel om de wet te omzeilen gansch aangewezen : het volstaat de gelegenheid door een rechtspersoon te doen exploiteren (vennootschap van koophandel of een andere vennootschap).

Voorzeker de verantwoordelijke zaakvoerder kan gestraft worden met de bij de wet van 1919 voorziene straffen, maar de rechtspersoon, die eigenaar van het handelsfonds is, wordt niet getroffen.

Anderen, minder vernuftig, leggen het zoo aan boord dat zij hun slijterij aan een van hun naastbestaanden overlaten vooraleer de sluiting er van bij een definitief vonnis wordt bevolen.

Le temps ne leur manque guère, car les intéressés peuvent au préalable se laisser condamner par défaut par le tribunal correctionnel, faire opposition au jugement, interjeter appel, se laisser condamner par défaut par la Cour, faire opposition, se pourvoir en cassation.

Dans l'entretemps la cession à un tiers, voire l'apport à une société commerciale, est aisément réalisable.

A côté de ces moyens juridiques qui, pour être ingénieux n'en sont pas moins licites — ils ne tombent pas sous le coup de la loi de 1919 — les contrevenants ont instauré le régime le plus blâmable et le plus antisocial qui soit. Nous voulons parler des pseudo-cercles privés et des débits clandestins.

Les pseudo-cercles privés sont indéfinissables.

Nous avons rappelé les efforts louables tentés par divers membres des Chambres pour les atteindre.

Le pseudo-cercle privé n'a que les apparences d'un lieu non public. Ce qui le caractérise, c'est l'absence complète de but ou même de préoccupations artistiques, littéraires ou sociales. En fait, c'est un lieu où la préoccupation n'est guère que de se faire servir des boissons alcoolisées, débitées souvent à prix très élevé. Les consommateurs, qualifiés abusivement de membres, y ont accès dans des conditions de pure forme.

L'inconvénient social est grand. Il s'établit ainsi une fraude systématique et permanente qui atteint la loi dans son esprit.

De tijd waarover zij daartoe beschikken is ruimschoots voldoende, want de betrokkenen kunnen zich eerst bij verstek door de correctionele rechtbank laten veroordeelen, dan tegen het vonnis verzet doen, in hooger be-roep komen, zich bij verstek door het Hof laten veroordeelen, verzet doen, zich in verbreking voorzien.

Intusschen is er alle gelegenheid geweest om de zaak aan een derden persoon af te staan, of zelfs om ze aan een vennootschap van koophandel in te brengen.

Naast die juridische middelen die, ofschoon spitsvondig, desniettemin door de wet toegelaten zijn — zij vallen niet onder de toepassing van de wet van 1919 — hebben de overtreders een hoogst laakbaar en antisociaal regime ingevoerd. Wij bedoelen hier de zoogezegde private clubs en de geheime slijterijen.

De pseudo private clubs definieeren is onmogelijk.

Wij hebben gewezen op de lofwaardige pogingen die verschillende leden van het Parlement in het werk hebben gesteld om die clubs te treffen.

De voorgewende private club heeft enkel het uitwendig voorkomen van een niet-openbare plaats. Haar kenmerk is dat zij hoegenaamd geen artistieke, literaire of sociale oogmerken of bekommernissen heeft. In feite is het een plaats waar men er ongeveer uitsluitend op uit is zich alcoholhoudende dranken te doen schenken, die dikwijls tegen zeer hoogen prijs worden verstrekt. De verbruikers die zoogezegd als leden worden beschouwd, hebben er toegang mits inachtneming van louter voor den vorm voorziene voorwaarden.

Op sociaal gebied zijn aan dien toestand groote bezwaren verbonden. Een systematische en bestendige toestand van bedrog wordt zoodoende in het leven geroepen, die den geest zelf van de wet treft.

Le goût de l'alcool se propage; le respect dû à la loi s'affaiblit.

Le pseudo-cercle privé fait aux débitants honnêtes une concurrence injuste et déloyale. Mais, cependant, ce n'est pas le pseudo-cercle privé qui est la cause principale de l'échec de la loi de 1919, cela en partie à raison de la cherté des consommations. Cette cause principale se trouve dans le débit clandestin proprement dit.

Les débits clandestins sont légion. Nous avons cité le chiffre de 200,000 auquel s'arrêtent certains spécialistes du problème de l'alcoolisme.

Dans tel village de quelque 650 habitants, il y a 3 débits réguliers et 9 clandestins. Dans tel autre, 47 clandestins sont repérés. Quiconque se met à les rechercher en découvre aisément.

Il résulte d'une enquête privée faite dans une seule région, celle de Namur, qu'en regard de 1,623 débits réguliers établis dans 103 communes, il existerait 2,757 clandestins.

Les innombrables débits clandestins sont néfastes à bien des titres. C'est au débit clandestin que va la clientèle des petits. C'est le débit clandestin qui, fréquemment, se transforme peu à peu en un lieu de débauche à laquelle il est bien rare que la famille du tenancier échappe. C'est le débit clandestin qui entretient spécialement la plaie de l'alcoolisme.

Mais pourquoi, objectera-t-on, tant de débits clandestins peuvent-ils échapper à l'application de la loi?

La réponse est simple : c'est que la

De neiging voor alcoholverbruik neemt uitbreiding; het ontzag voor de wet neemt af.

De eerlijke slijters van dranken ondervinden van wege de pseudo private clubs een onrechtmatige en oneerlijke concurrentie. En toch is de mislukking van de wet van 1919 niet in hoofdzaak te wijten aan het bestaan van de pseudo private clubs — deels wegens de duurte van de consumpties — maar wel aan dat van de eigenlijke geheime slijterijen.

De geheime slijterijen zijn niet te tellen. Wij hebben het getal 200,000 vernoemd, welk getal vooruitgezet is door personen die zich in het bijzonder met het alcoholvraagstuk hebben bezig gehouden.

In een bepaald dorp met ongeveer 650 inwoners zijn er 3 regelmatige slijterijen en 9 geheime slijterijen. In een ander dorp zijn er 47 als geheime slijterij gekend. Wie zich de moeite wil getroosten er naar te zoeken zal er gemakkelijk ontdekken.

Uit een privaat onderzoek dat in een enkel streek, namelijk in het Naamsche, werd ingesteld, blijkt dat er tegenover de 1,623 regelmatige slijterijen die er in 103 gemeenten bestaan, er 2,757 geheime slijterijen zouden bestaan.

Die ontelbare geheime slijterijen zijn uiterst schadelijk op meer dan een gebied. Het is daar dat de kleine lui bij voorkeur gaan verbruiken; het is de geheime slijterij die stilaan een huis van ontucht wordt, waarbij ten slotte het gezin van den slijter niet zelden betrokken wordt; het is de geheime slijterij die voornamelijk aan de alcoholplaag de gelegenheid geeft voort te woekeran.

Maar hoe komt het, zal men misschien opwerpen, dat zooveel geheime slijterijen aan de toepassing van de wet kunnen blijven ontsnappen?

Het antwoord op deze vraag is een-

loi du 29 août 1919 n'est pratiquement pas applicable en l'occurrence.

Où se trouvent donc les clandestins? Ils sont établis chez diverses catégories de personnes qui — il faut le noter avec soin — ne sont pas des débitants de boissons fermentées à consommer sur place. Ce sont des détaillants de denrées coloniales, d'articles de toilette, de cigares ou tabac, etc. On trouve des débits clandestins chez le garagiste, la verdurière. Un débit s'ouvre chez l'artisan, le charpentier, le savetier, quelquefois même à la campagne ou dans de petites localités, chez tel ou tel particulier qui y trouve une source supplémentaire de revenus. Quant à la clientèle, elle se recrute parmi quelques familiers d'abord, parmi les amis de ces familiers ensuite et ainsi de suite.

Très habilement, le clandestin ne débite pas ses boissons dans la partie publique de son établissement — là où une constatation par les agents du fisc serait chose possible, sinon aisée.

Il est vrai que l'article 12 de la loi de 1919 permet aux agents verbalisants de pénétrer dans l'habitation privée attenant à l'établissement, mais ce n'est qu'avec l'autorisation préalable du juge de paix.

Mais il est aisé de faire disparaître l'alcool et de donner à un groupe de consommateurs payants les apparences d'une réunion d'amis. Et, à moins que les verbalisants ne constatent la remise matérielle de l'argent contre l'alcool, il est difficile d'établir une des conditions actuellement nécessaires pour qu'il y ait infraction, c'est-à-dire, le

voudig : omdat de wet van 29 Augustus 1919 hier, in dit geval, praktisch niet toe te passen is.

Waar zijn dan de geheime slijterijen te vinden? Zij zijn ondergebracht bij verschillende categoriën van personen die — en dit verdient aandacht — geen slijters zijn van ter plaatse te verbruiken gegiste dranken. Het zijn personen die koloniale waren verkopen, of toiletartikelen, of een winkel van sigaren of cigaretten houden, enz. Men treft geheime slijterijen aan bij garagehouders, in groentewinkels. In het geheim wordt er sterke drank verkocht bij den ambachtsman, bij den schrijnwerker, bij den schoenlapper, zelfs, op den buiten en in kleinere gemeenten, bij den een of den anderen particulier, die er een bijkomende bron van inkomsten vindt. En zijn cliënteel? Die bestaat in den beginne uit zijn vrienden en kennissen, daarna uit de kennissen van die kennissen, en zoo breidt de zaak zich uit.

De houder van de geheime slijterij is slim genoeg om zijn drank niet aan den man te brengen in het openbaar gedeelte van zijn inrichting — daar waar het voor de agenten van den fiscus mogelijk, zooniet gemakkelijk zou zijn het vergrijp te komen vaststellen.

Article 12 van de wet van 1919 weliswaar laat aan de bekeurende agenten toe de private woning die aan de gelegenheid paalt te betreden, maar dit mogen zij enkel doen met de voorafgaande machtiging van den vrederechter.

Maar het is niet moeilijk den alcohol weg te moffelen, en een groep betaalende verbruikers te doen doorgaan als een groep vrienden die eens bijeenkomen. En zoo de agenten het materieele feit niet vaststellen : nl. het overhandigen van alcohol tegen betaling, dan is het moeilijk uit te maken of een van de voorwaarden, wier aan-

caractère public du local où la consommation a lieu.

* * *

De toutes les considérations qui précédent, appuyées par les statistiques annexées au présent exposé des motifs, nous pouvons déduire :

1° qu'il ne suffit pas de lutter contre la consommation de l'alcool distillé pour être en droit de proclamer que l'on combat l'alcoolisme;

2° que la consommation de l'alcool en Belgique — tant sous forme d'alcool distillé que sous forme de bières fortes — d'apéritifs, etc. — est excessive;

3° que la loi de 1919, malgré l'influence heureuse qu'elle peut avoir eue, est désormais violée dans une mesure impressionnante et que les pouvoirs publics sont pratiquement désarmés pour en assurer l'application.

Qu'il faille réviser le système de la loi de 1919 paraît donc une flagrante évidence.

* * *

Faut-il s'orienter vers la prohibition absolue ? Nous ne le pensons pas.

La logique exigerait, en pareil cas, que l'on interdit même aux particuliers de détenir de l'alcool. Cette mesure serait vexatoire, impopulaire, inapplicable. Bien pis, elle entraînerait — l'expérience d'autres pays est là qui le démontre amplement — le goût de la fraude et donnerait naissance à maintes perversités sociales, peut-être plus graves et plus douloureuses encore que l'alcoolisme.

Faut-il, comme certains le suggèrent — souvent sans avoir approfondi le problème — renforcer la loi de 1919 et en aggraver les rigueurs ?

wezigheid thans noodzakelijk is opdat een misdrijf zou kunnen bestaan, vorhanden is, namelijk de openbaarheid van de localiteit waar verbruikt wordt.

* * *

Uit al de hier boven uiteengezette beschouwingen, gestaafd door de bij deze memorie van toelichting gaande statistieken, kan worden afgeleid :

1° dat het niet volstaat het verbruik van gedistilleerde alcohol te bestrijden om er toe gerechtigd te zijn te beweren dat men het alcoholisme bestrijdt;

2° dat het verbruik van alcohol in België — zoowel onder vorm van gedistilleerde alcohol als onder vorm van zwaar bier, bitters, enz. — overdreven hoog is;

3° dat de wet van 1919 — zij mag dan nog een gunstige uitwerking hebben gehad, — doorlopend werkelijk opvallend wordt overtreden, en dat de openbare machten praktisch machtelos staan om ze te doen toepassen.

Het blijkt dus onttegensprekelijk vast te staan dat het bij de wet van 1919 ingevoerde stelsel moet herzien worden.

* * *

Moet de weg naar een volstrekte prohibitie worden opgegaan ? Wij meenen van niet.

Om logisch te zijn zou, in dat geval, het ook aan de private personen moeten verboden worden alcohol vorhanden te hebben. Dit zou een hatelijke, impopulaire en niet toe te passen maatregel zijn. Hij zou bovendien — de ervaring in andere landen opgedaan bewijst zulks afdoende — de neiging om bedrog te plegen in de hand werken, en zou op sociaal gebied menige ondeugden in het leven roepen die nog erger en pijnlijker dan het alcoholisme zouden zijn.

Moet men — zoals sommigen, dikwijls zonder het vraagstuk grondig te hebben ingestudeerd, het voorstellen — de wet van 1919 verscherpen en de sancties van de wet verhoogen ?

Qu'on songe donc à la sévérité actuelle, qui va jusqu'à la possibilité de fermeture définitive du débit à la moindre infraction. Cela n'a pas empêché la multiplicité des contrevenants. Il est donc permis de croire que des rigueurs plus grandes n'auraient pas plus d'effet.

III. — EXPOSÉ DU SYSTÈME DU PRÉSENT PROJET DE LOI.

Le Gouvernement s'est arrêté à une formule qui lui paraît être la plus conforme à l'intérêt public et la mieux adaptée aux données concrètes du problème.

Par les articles 2 et 9 du présent projet, il vous propose de faire un essai d'une durée de trois ans, qui permettra de se rendre compte de l'étendue réelle du danger de l'alcoolisme.

Cet essai consiste à autoriser pendant ces trois années la vente de boissons spiritueuses à consommer sur place, en la subordonnant, d'une part, à l'octroi d'une licence soumise à une taxe (1), et, d'autre part, à des restrictions et garanties qui seront exposées plus loin et sont telles qu'il est permis d'espérer que la quantité de boissons alcooliques qui sera consommée désormais dans des conditions licites, sera moindre que celle consommée aujourd'hui dans des conditions illicites, notamment dans les pseudo-cercles privés et dans les débits clandestins.

Men bedenke even hoe streng de huidige wet reeds is, zij die zelfs de mogelijkheid voorziet bij de minste overtreding de definitieve sluiting van de slijterij uit te spreken. En toch is zij er niet in geslaagd de toeneming van het aantal overtredingen tegen te gaan. Er zijn dus gronden om te meenen dat strengere sancties geen grootere uitwerking zouden hebben.

III. — TOELICHTING VAN HET BIJ DIT WETSONTWERP VOORGESTANE STELSEL.

De Regeering is blijven stilstaan bij een formule die, harer inziens, het meest met het algemeen belang overeenkomt en tevens het best bij de concrete gegevens van de kwestie is aangepast.

In de artikelen 2 en 9 van het ontwerp stelt de Regeering U voor een proef te nemen die drie jaren zal duren, en die zal moeten uitwijzen hoever het gevaar van het alcoholisme eigenlijk strekt.

Die proef zal hierin bestaan : gedurende die drie jaren zal de verkoop van ter plaatse te verbruiken sterke dranken toegelaten zijn, maar voor dien verkoop zal een vergunning noodig zijn voor welke aan den eenen kant een recht zal dienen gekweten (1), terwijl aan den anderen kant, zooals verder zal worden uiteengezet, beperkingen en waarborgen zullen worden voorzien die van dien aard zijn dat er van kan worden verwacht dat de hoeveelheid alcoholhoudende dranken, die voortaan in geoorloofde omstandigheden zal worden verbruikt, lager zal zijn dan de hoeveelheid die thans in ongeoorloofde omstandigheden wordt verbruikt, onder meer in de pseudo private clubs en in de geheime slijterijen.

---

(1) Le projet de loi établissant cette licence, à savoir le projet « réglementant l'ouverture et l'exploitation des débits de boissons fermentées et des débits de boissons spiritueuses » est à déposer par le Ministre des Finances.

---

(1) Het wetsontwerp waarbij die vergunning wordt ingevoerd nl. het ontwerp houdende reglementering van het openen en het exploiteren van slijterijen van gegiste dranken en van sterke dranken moet door den Minister van Financiën ingediend worden.

La formule que le Gouvernement vous propose permettra d'extirper la consommation de boissons spiritueuses dans les pseudo-cercles privés et le débit clandestin de ces boissons.

* *

Le Gouvernement assure qu'en même temps sera exercée une propagande antialcoolique intensive, s'adressant à toutes les classes de la population, tant par l'enseignement que par des conférences, des cours aux normaliens, des affiches dans les usines, dans les écoles, dans certains lieux publics.

Il s'engage à consacrer une part importante des ressources que la licence projetée rapportera, à subsidier et à organiser cette action. Il s'agira de dépister et de dénoncer le mal que fait l'alcool à l'individu qui le consomme, à sa descendance, à sa famille, à la société tout entière. Il conviendra de souligner que ce n'est pas uniquement la consommation de l'alcool distillé qui engendre le fléau de l'alcoolisme.

* *

S'inspirant de la loi néerlandaise, le projet prévoit que, une fois accordées les licences qui devront être demandées sous peine de forclusion dans les trois mois de la publication de la loi qui établira la licence, il ne pourra plus être délivré de nouvelles licences, à moins que leur nombre ne vienne à être inférieur à certains chiffres. Ces chiffres sont, d'après le paragraphe 7 de l'article 2 du projet : 1 par 1,000 habitants dans les communes de plus de 100,000; 1 par 750 dans les communes de 50,000 à 100,000; 1 par 600 dans les communes de 20,000 à 50,000; 1 par 500 dans les autres com-

De formule welke de Regeering U voorstelt zal de mogelijkheid scheppen het verbruik van sterke dranken in de zoogezegde private clubs en den geheimen verkoop van die dranken uit te roeien.

* *

De Regeering geeft de verzekering dat terzelfdertijd een intense propaganda tegen het alcoholisme zal worden ingezet die zich tot al de standen van de bevolking zal richten, en die zal worden gevoerd zoowel door middel van het onderwijs als door voordrachten, cursussen ten behoeve van de leerlingen der normaalscholen, door middel van aanplakbiljetten in de fabrieken, in de scholen, in sommige openbare plaatsen.

Zij verbindt er zich toe een aanzienlijk gedeelte van de inkomsten welke de voorgestelde vergunning zal opbrengen, te gebruiken om die actie geldelijk te steunen en in te richten. Die actie zal er toe strekken het kwaad dat de alcoholdrinker aan zich zelf, aan zijn nakomelingen, aan zijn gezin, aan de gansche maatschappij berokkent, op te sporen en aan te klagen. Er zal dienen op gewezen dat niet alleen het verbruik van gedistilleerde alcohol de oorzaak is van de alcoholplaag.

* *

In denzelfden zin als door de Nederlandsche Drankwet is bepaald, voorziet het ontwerp dat, zoodra de vergunningen zullen zijn verleend, — die op straffe van verval van rechten zullen moeten worden aangevraagd binnen drie maanden na het bekendmaken van de wet die de vergunning zal ingevoerd hebben, — er geen nieuwe vergunningen meer zullen kunnen worden verleend, ten ware het getal van die vergunningen beneden een bepaald cijfer zou gedaald zijn. Die cijfers zijn, volgens paragraaf 7 van artikel 2 van het ontwerp : 1 per 1,000 inwoners in de gemeenten met

munes, avec un minimum de 1 par commune.

Lorsque ce palier sera atteint, il y aura en Belgique environ 18,000 débits de boissons fermentées où on débitera aussi des spiritueux, et il ne pourra être accordé de nouvelles licences que dans les limites des chiffres indiqués ci-dessus.

Toutefois, une licence nouvelle pourra toujours être accordée à celui qui produit la renonciation à deux licences, exploitées dans la même commune ou dans la même agglomération déterminée par arrêté ministériel; la licence accordée en ce cas ne pourra être exploitée que dans cette même commune ou agglomération.

En outre, le Roi pourra, en vertu du paragraphe 8 de l'article 2, décider qu'il pourra être dérogé au maximum indiqué ci-dessus pendant quatre mois par an ou pendant des jours ou périodes dont le total ne pourra dépasser quatre mois, dans certaines localités balnéaires et centres de villégiature et de tourisme, dans les conditions qu'il déterminera.

Le Roi pourra aussi, en vertu du même paragraphe, déroger à ce maximum dans des circonstances exceptionnelles. Une de ces circonstances pourrait être, par exemple, la création d'un quartier nouveau important. Tel pourrait être le cas du futur quartier de la gare centrale projetée à Bruxelles.

* * *

Quant aux règles qui présideront à

meer dan 100,000 inwoners; 1 per 750 inwoners in de gemeenten met 50,000 tot 100,000 inwoners; 1 per 600 inwoners in de gemeenten met 20,000 tot 50,000 inwoners; 1 per 500 inwoners in de andere gemeenten met een minimum van 1 vergunning per gemeente.

Wanneer die toestand zal bereikt zijn, zullen er in België ongeveer 18,000 slijterijen van gegiste dranken zijn waar eveneens sterke dranken zullen mogen verstrekken worden, en er zullen geen nieuwe vergunningen meer kunnen worden verleend tenzij binnen de grenzen van de hierboven aangehaalde cijfers.

Evenwel zal altijd een nieuwe vergunning kunnen worden verleend aan hem die de verklaring inlevert waarbij afstand wordt gedaan van twee vergunningen die gelden voor een zelfde gemeente of voor een zelfde agglomeratie bij Ministerieel besluit vastgesteld. De in dit geval verleende vergunning kan slechts voor diezelfde gemeente of agglomeratie gelden.

De Koning zal bovendien, krachtens paragraaf 8 van artikel 2, in de voorwaarden welke hij bepaalt, kunnen beslissen dat van het hierboven aangeduide maximum zal kunnen worden afgeweken gedurende vier maanden per jaar of gedurende een zeker aantal dagen of periodes die in hun geheel vier maanden niet zullen mogen overschrijden, in sommige badplaatsen, vacantieoord en toeristische centra.

De Koning zal ook, krachtens dezelfde paragraaf, in buitengewone omstandigheden, afwijkingen van dat maximum kunnen voorzien. Een van die omstandigheden kan bijvoorbeeld zijn, het aanleggen van een nieuwe belangrijke wijk. Dit zou onder meer het geval kunnen zijn voor de wijk die later rond het ontworpen centraal station te Brussel tot stand zou komen.

* * *

Op het stuk van de regels die bij

l'octroi des licences, le projet écarte divers procédés qui lui avaient été suggérés et qui sont les suivants :

a) la mise en adjudication publique des licences.

L'opinion publique y est hostile. Ce système donnerait un privilège à la fortune, favoriserait les trusts et n'empêcherait pas, dans certains endroits, des concerts frauduleux destinés à paralyser la libre concurrence.

La détermination éventuelle d'un prix de base serait évidemment arbitraire. Des iniquités s'ensuivraient.

Si c'est de la population de la commune que l'on tient compte, il peut être injuste, par exemple, de fixer pour un quartier peu achalandé de la ville de Bruxelles, un prix de base qui soit supérieur à celui applicable au débit situé place Rogier, sur le territoire d'une commune de moindre importance.

Autre exemple : un prix de base plus élevé se justifierait pour certaines cités balnéaires peu peuplées suivant le recensement, mais constituant des centres de luxe et de plaisirs très fréquentés.

Par ailleurs, la division du pays en parcelles cadastrales correspondant aux prix de base déterminés en vue de l'application de la présente loi nécessiterait un travail de trop longue haleine, dont les résultats pratiques seraient sujets à caution ;

b) le tirage au sort ?

Ce procédé a paru injuste. Il peut

het verleenen van de vergunningen zullen dienen in acht genomen, heeft het ontwerp verschillende procédés van de hand gewezen die aan de Regeering in overweging werden gegeven, en die zijn :

a) de vergunningen zouden bij aanbesteding toegewezen worden.

De openbare mening is tegen dit stelsel gekant. Het zou de meer vermogenden tegenover de minder vermogenden begunstigen, het zou de trusts bevorderen, het zou in sommige plaatsen niet kunnen verhinderen dat er tot bedrieglijke verstandhouding gekomen wordt om de ongehinderde mededinging lam te leggen.

Een basiscijfer vaststellen ? Dit cijfer zou onvermijdelijk willekeurig zijn, het zou onrechtvaardige toestanden in het leven roepen.

Zoo het bevolkingscijfer van de gemeente in aanmerking wordt genomen kan het onrechtvaardig zijn, bijvoorbeeld, voor een weinig beklante wijk van de stad Brussel een basisprijs te bepalen die hooger zou zijn dan die welke zou te kwijten zijn voor een gelegenheid die op het Rogierplein, op het grondgebied van een gemeente met een lager bevolkingscijfer, gevestigd is.

Een ander voorbeeld : een hooger basiscijfer zou te verantwoorden zijn voor sommige badplaatsen die volgens de volkstelling weinig bevolkt zijn, maar die centra zijn van druk bezochte luxe- en vermaakgelegenheden.

Aan den anderen kant, zou de verdeling van het land in kadastrale perceelen overeenkomstig de basisprijzen met het oog op de toepassing van de wet een te langdurig werk vergen waarvan de praktische uitslagen niet gansch betrouwbaar zouden zijn;

b) de vergunningen bij loting toe wijzen ?

Deze methode heeft men onrecht-

avoir des conséquences absurdes. Le sort pourrait tomber sur telle rue ignorée de tel quartier reculé plutôt que telle artère importante.

c) décision arbitraire de l'autorité compétente ?

Pareil système est difficilement réalisable.

A part l'autorité judiciaire, qui doit demeurer étrangère à ce genre d'activité, les autorités qui pourraient être qualifiées ont un caractère politique. Le risque de voir jouer quelque influence dans le choix des bénéficiaires des licences, octroyées en nombre limité, doit être soigneusement évité.

* *

Le système adopté par le présent projet pour l'octroi des licences consiste à y admettre en principe tous les hôteliers, restaurateurs et débiteurs de boissons établis, sous des restrictions et conditions de nature à réduire le nombre de ceux qui débiteront des spiritueux.

Passons en revue ces restrictions et conditions :

1° ne seront admises à la licence, aux termes du paragraphe 1er de l'article 2, que les personnes qui, au 1er août 1938, exploitaient un hôtel, une auberge, un restaurant ou tenaient un débit de boissons fermentées à consommer sur place.

En ce qui concerne les débiteurs de boissons fermentées, la licence sera accordée à la personne au nom de laquelle la taxe d'ouverture est inscrite.

C'est ainsi que le brasseur qui a payé la taxe d'ouverture pour des cafetiers qui sont ses préposés ou ses

vaardig geacht. Zij zou ongerijmde gevallen kunnen hebben. Het lot zou op deze of gene onbekende straat van dit of dat afgelegen kwartier kunnen vallen in plaats van op een drukke verkeers- of handelsstraat.

c) een willekeurige beslissing van de bevoegde overheid ?

Een dergelijk stelsel is moeilijk toe te passen.

Buiten de rechterlijke overheid, die bij dergelijke zaken niet mag betrokken worden, hebben de overheden die daartoe in aanmerking zouden kunnen komen, een politiek karakter. Met zorg moet worden verhinderd dat zich invloeden zouden kunnen doen gelden bij de keus van de eventuele houders van de vergunningen, waarvan het getal beperkt zal zijn.

* *

Het bij dit ontwerp voor het verleenen van de vergunningen toegepaste stelsel is het volgend : worden in principe toegelaten al de gevestigde hotel-, restauratiehouders en drankslijters, mits bepaalde beperkingen en voorwaarden die van dien aard zijn dat zij het getal van degenen die sterke dranken zullen verkoopen, zullen verminderen.

Die beperkingen en voorwaarden zijn de volgende :

1° kunnen, naar luid van paragraaf 1 van artikel 2, enkel aanspraak maken op een vergunning, de personen die, op 1 Augustus 1938, een hotel, een herberg of een spijshuis exploiteerden, of een slijterij van ter plaatse te verbruiken gegiste dranken openhielden.

Wanneer het slijters van gegiste dranken geldt, wordt de vergunning verleend aan den persoon op wiens naam het openingsrecht is ingeschreven.

Zoo zal een brouwer die het openingsrecht heeft gekweten voor herbergiers die zijn aangesteld of

locataires, sera titulaire du droit de licence et pourra obtenir un nombre de licences égal à celui des taxes d'ouverture qui ont été inscrites à son nom.

D'autre part, tant pour les hôteliers et restaurateurs que pour les cafetiers, la licence ne pourra être exploitée dans une autre commune que celle du siège de l'établissement au 1er août 1938;

2° une restriction prévue au paragraphe 1er de l'article 2 est la condition que l'hôtelier, le restaurateur ou le débitant de boissons fermentées, ainsi que leur conjoint, n'exercent pas d'autre profession ou métier, tels, par exemple, la culture, un emploi, un commerce.

Aux termes de l'alinéa 1 du même paragraphe, ne font pas obstacle à l'octroi de la licence la profession de brasseur, ainsi que le commerce de tabacs ou d'aliments accessoires à la tenue d'un débit de boissons.

On pourrait se demander si la profession exclusive du droit à la licence s'entend aussi d'un mandat politique électif ou d'une charge publique, telle que celle de bourgmestre. Il y a lieu de résoudre la question par la négative, pareils mandats et charges, d'ailleurs précaires, ne constituant pas une véritable profession;

3° la licence devra, sous peine de forclusion, être demandée dans les trois mois de la publication de la loi qui établira la licence (paragraphe 2 de l'article 2 du projet).

D'autre part, d'après le paragraphe 3 de l'article 2, la cessation du débit de spiritueux pendant un an entraînera déchéance de la licence. Cette cessation résultera, par exemple, de l'interruption

zijn huurders zijn, de vergunninghouder zijn, en zal hij zooveel malen een vergunning kunnen bekomen als er een openingsrecht op zijn naam werd ingeschreven.

Aan den anderen kant, zoowel voor de hotel- en restauranthouders als voor de herbergiers, zal de vergunning niet gelden voor een andere gemeente dan die waar de inrichting haar zetel had op 1 Augustus 1938;

2° een beperking die bij paragraaf 1 van artikel 2 is voorzien, is de volgende : De hotelhouder, de restauratiehouder of de slijter van gegiste dranken, zoomin als hun echtgenote, mogen eenig ander beroep of nering uitoefenen zooals bijvoorbeeld, een bedrijf in land- of tuinbouw, een betrekking, een handel.

Luidens de eerste alinea van diezelfde paragraaf is de uitoefening van het beroep van brouwer alsmede van den handel in tabak of in eetwaren die een bijkomstigheid is van het houden van een drankslijterij, geen beletsel tegen het verleenen van een vergunning.

Men zou zich kunnen afvragen of als beroep dat het recht op een vergunning ontneemt, ook dienen beschouwd een door verkiezing begeven politiek mandaat, of een openbare last, zooals die van burgemeester. Op die vraag dient ontkennend geantwoord daar dergelijke mandaten en lasten, die trouwens van tijdelijken aard zijn, geen eigenlijk beroep zijn;

3° de vergunning zal op straffe van verval van rechten moeten aangevraagd worden binnen drie maanden na den dag waarop de wet die de vergunning zal invoeren, zal bekendgemaakt zijn (art. 2, par. 2 van het ontwerp).

Aan den anderen kant, luidens paragraaf 3 van artikel 2, brengt het op houden van den verkoop van sterke dranken gedurende een jaar het verval van de vergunning mede. Dat de ver-

du paiement de la taxe pendant ce terme;

4° une limitation du nombre des demandes de licence résultera aussi de l'obligation de payer la taxe à laquelle la licence sera soumise en vertu d'une loi qui, comme il a été dit ci-dessus, est préparée en même temps que le présent projet;

5° une autre cause de limitation du nombre des demandes sera la suppression, par l'article 3 du projet, de la disposition actuelle interdisant aux débitants de boissons fermentées de détenir de l'alcool même dans la partie de leur établissement à laquelle le public n'a pas accès.

Bon nombre de débitants s'abstiendront de demander la licence, eu égard au droit qui leur sera désormais assuré de détenir, comme tous autres citoyens, de l'alcool dans leurs appartements privés;

6° la licence sera inaccessible, aux termes du paragraphe 4 de l'article 2.

Le paragraphe 5 du même article indique les cas dans lesquels elle pourra être transférée.

Enfin, le paragraphe 6 de l'article 2 dispose que la durée de l'exploitation d'une licence par une personne morale est limitée à la durée de l'existence de cette personne morale, telle qu'elle est fixée au 1er août 1938, sans qu'il puisse être tenu compte des prorogations postérieures.

Telles sont les diverses restrictions et conditions dont le but est de limiter le nombre de demandes et de réduire dans l'avenir celui des licences exploitées.

koop opgehouden heeft blijkt bijvoorbeeld uit de onderbreking van de betaling van het vergunningsrecht gedurende dat tijdverloop.

4° het getal van de vergunningsaanvragen zal eveneens verminderen door de verplichting het recht te betalen dat voor de vergunning zal dienen gekweten op grond van een wet die, zoals hoger werd gezegd, terzelfder tijd als dit ontwerp in gereedheid wordt gebracht;

5° een ander feit dat het getal der aanvragen zal doen afnemen is de bij artikel 3 van het ontwerp voorziene afschaffing van de thans geldende bepaling, waarbij aan de slijters van gegiste dranken verboden wordt alcohol voorhanden te hebben zelfs in dat gedeelte van hun inrichting waar het publiek geen toegang heeft.

Een niet te onderschatten aantal slijters zullen er de voorkeur aan geven geen vergunning te vragen, omdat zij voortaan toch het recht zullen hebben, zoals elk ander burger, alcohol in hun private vertrekken voorhanden te hebben.

6° de vergunning zal niet kunnen worden afgestaan, naar luid van paragraaf 4 van artikel 2.

Paragraaf 5 van hetzelfde artikel vermeldt de gevallen waarin zij zal kunnen overgedragen worden.

Ten slotte, bepaalt paragraaf 6 van artikel 2 dat de duur van de exploitatie van een vergunning door een rechtspersoon beperkt is tot den duur van het bestaan van dien rechtspersoon, zoals die is vastgesteld bij de wet van 1 Augustus 1938, zonder dat met latere verlengingen rekening kan gehouden worden.

Ziedaar de verschillende beperkingen en voorwaarden, die er toe moeten strekken het getal van de aanvragen te beperken, en later het getal van de verleende vergunningen te verminderen.

Le projet prévoit, d'autre part, certaines mesures en vue de prévenir les abus de la consommation des boissons spiritueuses.

Il se peut que l'exploitation d'un débit de pareilles boissons en certains endroits présente des inconvénients, soit eu égard à la proximité de certains établissements, usines, charbonnages, soit pour d'autres raisons. Le projet de loi y pourvoit par l'alinéa 2 du paragraphe 2 de son article 2, en permettant aux autorités y indiquées de former, en pareilles circonstances, une apposition sur laquelle le Ministre statuera.

D'autre part, le projet, paragraphe 9 de l'article 2, n'autorise le débit et la consommation de spiritueux qu'en dehors du samedi s'il n'est pas un jour férié, et seulement aux heures qui seront déterminées par arrêté royal et qui ne pourront dépasser sept et demie par jour.

Enfin, aux termes de l'article 10 du projet, en cas de troubles, d'émeutes ou de tous autres événements de nature à mettre en danger l'ordre et la sécurité publics, le Roi peut supprimer temporairement, dans tout le pays, la liberté de débiter des spiritueux à consommer sur place. Cette disposition attribue le même droit, dans les mêmes circonstances, au Gouverneur dans sa province, ainsi qu'au bourgmestre dans sa commune.

* * *

Tel est, dans son ensemble, le régime proposé par le présent projet.

Ce régime sera complété par une réglementation du commerce de l'alcool : le projet de loi qui organise

Het voorstel voorziet, aan den anderen kant, sommige maatregelen die moeten dienen om de misbruiken bij het verbruiken van sterke dranken te voorkomen.

Het kan gebeuren dat er bezwaren verbonden zijn aan de aanwezigheid op bepaalde plaatsen van een gelegenheid waar dergelijke dranken verstrekt worden, hetzij omdat die gelegenheid zich in de nabijheid van zekere instellingen, fabrieken, kolenmijnen bevindt, hetzij om andere redenen. Het wetsontwerp regelt dit punt in de tweede alinea van paragraaf 2 van artikel 2, door aan de in bedoelde alinea vermelde overheden in dergelijke omstandigheden een recht van verzet toe te kennen over hetwelk de Minister uitspraak zal doen.

Aan den anderen kant zal, op grond van paragraaf 9 van artikel 2 van het ontwerp, het slijten en het verbruiken van sterken drank slechts toegelaten zijn buiten den Zaterdag, indien deze geen feestdag is, en alleen op de uren die bij Koninklijk besluit zullen worden vastgesteld, en waarvan het getal zeven en een half uur per dag niet zal mogen overschrijden.

Ten slotte, luidens artikel 10 van het ontwerp, kan de Koning, in geval van onlusten, ooproer of alle andere gebeurtenissen die de openbare orde en veiligheid in gevaar kunnen brengen, voor heel het land, de vrijheid om ter plaatse te verbruiken sterke dranken te slijten, tijdelijk schorsen. Deze bepaling verleent, in dezelfde omstandigheden, datzelfde recht aan den gouverneur in zijn provincie en aan den burgemeester in zijn gemeente.

* * *

Dit zijn de algemeene trekken van de regeling die in het hier ter bespreking voorgelegde ontwerp is voorzien.

Deze regeling zal door een reglementering van den alcoholhandel worden aangevuld; het wetsontwerp dat de

la licence dont il a été question ci-dessus, et dont le dépôt incombe à mon collègue des Finances, prévoit, en effet, la réglementation de ce commerce. Il permet notamment les mesures suivantes :

- a) l'adoption obligatoire de récipients d'une contenance déterminée;
- b) l'obligation de soumettre les récipients, comme cela se fait dans d'autres pays, à un mode d'identification de l'origine de l'alcool qui sera fixé par le Ministre des Finances, par bouchons, cachets, ou bandelettes fiscales;
- c) l'obligation pour les débitants de spiritueux à consommer sur place de tenir un livre spécial et un facturier spécial justifiant la présence chez eux de l'alcool de distillation.

* *

Quant aux dispositions pénales du présent projet, elles assurent la répression d'une manière plus efficace que la législation actuelle.

Le projet modifie d'ailleurs les conditions nécessaires pour qu'il y ait infraction de telle manière que la répression en sera facilitée.

Dans le régime actuellement en vigueur, le débit de spiritueux n'est une infraction que s'il se fait dans des lieux publics ou accessibles au public.

Or, la question de savoir si un lieu est accessible au public est souvent délicate, parfois insoluble.

Elle se pose notamment à propos des cercles ou associations.

Sans doute, la circonstance que certains cercles ou associations se sont constituées en « cercles privés » ou même en associations sans but lucratif

vergunning, waarvan hooger sprake, invoert en dat door mijn collega van Financiën ter tafel moet worden gelegd, voorziet inderdaad de reglementering van dien handel. Het laat onder meer toe de volgende maatregelen te nemen :

- a) de verplichte aanneming van vaten met een bepaalden inhoud;
- b) de verplichting om, zooals in andere landen gedaan wordt, de vaten van teekenen tot erkenning van de herkomst van den alcohol te voorzien, en wel door middel van stoppen, zegels of fiscale bandjes, door den Minister van Financiën vast te stellen;
- c) de verplichting, voor de slijters van ter plaatse te verbruiken sterke dranken, om een bijzonder boek aan te leggen en een bijzonder factuurboek bij te houden, waardoor zij van de aanwezigheid in hun huis, van den door distillatie verkregen alcohol kunnen doen blijken.

* *

Wat de bij dit ontwerp voorgestelde strafbepalingen betreft, deze zullen, op een meer doeltreffende wijze dan de thans geldende wetsbepalingen, de bestrafing verzekeren.

Het ontwerp wijzigt trouwens de voorwaarden die moeten aanwezig zijn, opdat er van een misdrijf sprake kan zijn derwijze dat de bestrafting er door vergemakkelijkt zal worden.

Volgens het geldende stelsel is het slijten van sterke dranken slechts een misdrijf indien het gebeurt in de openbare plaatsen of in plaatsen die voor het publiek toegankelijk zijn.

Welnu, het is dikwijs moeilijk, soms onmogelijk uit te maken of een plaats voor het publiek toegankelijk is.

Dit is onder meer het geval waar het gaat om clubs of vereenigingen.

Voorzeker, principieel is het niet omdat sommige kringen of vereenigingen zich als « private clubs » of zelfs als vereeniging zonder winstoogmer-

ne les fait pas, en principe, échapper à la loi pénale.

En effet, la question de savoir si le lieu où les spiritueux sont débités est accessible au public et si, partant, il y a infraction, n'est qu'une question de fait qui se pose de la même manière pour les cercles constitués en association sans but lucratif que pour ceux n'ayant pas revêtu la forme de pareille association. Mais en fait, le caractère de lieu accessible au public, condition actuellement nécessaire pour l'existence de l'infraction de débit de spiritueux est souvent malaisé à établir, bien qu'il puisse l'être par tout mode de preuve.

La preuve du caractère public du lieu est particulièrement malaisée lorsque le délit se commet dans des débits clandestins comme dans des magasins de détail ou dans des locaux y attenant.

Désormais, en vertu du projet, le débit de spiritueux, même dans certains endroits privés tels que cercles réellement privés, constituera un délit, hors le cas où il sera autorisé conformément à la loi et aux heures permises.

Le projet répute en effet lieu public « tous lieux où se réunissent ou ont le droit de se réunir plusieurs personnes autres que celles qui y ont leur habitation, à l'exclusion des réunions qu'organise une personne physique dans son domicile privé et dont elle supporte entièrement les frais. »

Grâce à cette disposition, il n'y aura plus d'intérêt, pour un cercle, à ce qu'il se constitue en cercle privé pour échapper à l'application de la loi. Il suffira, pour qu'il y ait infraction, que l'on y débite sans licence; le parquet

ken ingericht hebben, dat zij aan de strafwet zullen ontsnappen.

Inderdaad, de vraag of de plaats waar de sterke dranken worden verstrekt, voor het publiek toegankelijk is, en of er dienvolgens misdrijf is, is slechts een feitelijke kwestie, die zich voor de kringen, die den vorm van vereeniging zonder winstoogmerken hebben aangenomen, op dezelfde wijze stelt als voor diegene die dezen vorm niet hebben. Maar of de bedoelde plaats inderdaad het karakter heeft van een voor het publiek toegankelijke plaats (welke voorwaarde thans noodig is opdat het misdrijf van slijten van sterke dranken zou aanwezig zijn), is in feite dikwijls niet gemakkelijk uit te maken, ofschoon dit door elk bewijsmiddel kan bewezen worden.

Bewijzen dat de plaats als een openbare plaats dient beschouwd is inzonderheid moeilijk wanneer het misdrijf wordt gepleegd in geheime slijterijen, zoomede in winkelneringen of in de er aan palende lokalen.

Voortaan zal krachtens het ontwerp het verstrekken van sterke dranken, zelfs in sommige private plaatsen zoals de werkelijke private clubs, als een misdrijf worden beschouwd, buiten het geval dat daartoe overeenkomstig de wet machtiging zal zijn verleend en op de toegelaten uren.

Het ontwerp beschouwt inderdaad als openbare plaats « de plaats waar verscheidene andere personen dan die welke er hun woonplaats hebben, bijeenkomen of het recht hebben bijeen te komen met uitsluiting van de bijeenkomsten welke een natuurlijk persoon in zijn private woning belegt en waarvan hij de kosten algeheel op zich neemt ».

Ten gevolge van die bepaling zal een club er geen belang meer bij hebben zich als private club in te richten ten einde aan de toepassing van de wet te ontsnappen. Opdat er overtreding zij, zal het volstaan dat er zonder ver-

n'aura pas à rechercher s'il est un lieu accessible au public, la loi elle-même le réputant tel.

Le projet donne cependant au Roi par le § 12 de son article 2, la faculté d'interdire ou de subordonner aux conditions qu'il déterminerait, l'exploitation des licences, soit par ou pour les associations sans but lucratif, soit par ou pour les cercles ou associations. La même disposition confère au Roi la faculté de subordonner à certaines conditions l'exploitation des licences par ou pour toutes associations ou sociétés, notamment de déterminer la forme qu'elles devront revêtir.

* *

Nous avons exposé plus haut les conditions dans lesquelles il y aura infraction lorsqu'on débitera des spiritueux dans certains endroits même privés.

Quant à la constatation des infractions, elle se trouvera facilitée par le droit de visite que le projet organise :

a) visite sans formalités des lieux publics et des pièces du débit où le public a accès;

b) visite des locaux des associations pendant les heures d'ouverture, subordonnée à l'autorisation du juge de paix;

c) visite de tous autres lieux notamment des appartements privés du débiteur subordonnée à un mandat du juge d'instruction.

* *

D'autre part, le délit sera désormais de la compétence du procureur du Roi,

gunning wordt getapt; het parket zal niet meer hoeven na te gaan of de club een voor het publiek toegankelijke plaats is, daar de wet zelf ze als dusdanig beschouwt.

Het ontwerp verleent evenwel, in zijn artikel 2, paragraaf 12, aan den Koning het recht de exploitatie van de vergunning hetzij door of voor de verenigingen zonder winstoogmerken, hetzij door of voor de kringen of verenigingen te verbieden of van bepaalde voorwaarden afhankelijk te stellen. Op grond van dezelfde bepaling zal de Koning het recht hebben de exploitatie van de vergunningen door of voor welke verenigingen of maatschappijen ook afhankelijk te stellen van sommige voorwaarden en onder meer te bepalen onder welken vorm die verenigingen of maatschappijen zullen moeten opgericht zijn.

* *

Hooger hebben wij uiteengezet wan-nee, indien er sterke dranken in zelfs private lokalen worden gesloten, een misdrijf vorhanden is.

Wat het vaststellen van die misdrijven betreft, dit zal vergemakkelijkt worden door het recht van doorzoeking dat ingevolge de bepalingen van dit ontwerp wordt ingevoerd :

a) het recht om zonder formaliteiten de openbare plaatsen en de vertrekken van de gelegenheid waar het publiek toegang heeft, te betreden;

b) het recht om, mits de voorafgaande toelating van den vrederechter, de lokalen van de verenigingen gedurende de uren waarop zij toegankelijk zijn te betreden;

c) het recht om, mits de voorafgaande toelating van den vrederechter, al de andere plaatsen, en onder meer de private vertrekken van den slijter te betreden.

* *

Aan den anderen kant, zal het misdrijf voortaan tot de bevoegdheid van

c'est-à-dire que la poursuite sera soumise aux règles du droit commun. Tandis qu'actuellement les polices et gendarmeries, échappant en cette matière à la direction du ministère public, se montrent peu actives dans la recherche des infractions, elles exercent désormais, sous l'impulsion du parquet, une action vigilante.

L'infraction ne sera pas susceptible de transaction, sous réserve des dispositions de la loi qui organisera la licence prévue par le présent projet.

* * *

Enfin, les peines établies par le présent projet assureront le respect des dispositions nouvelles.

Le projet renforce le régime actuel en permettant, dès la première infraction, de prononcer un emprisonnement avec l'amende, et en ordonnant le cumul de ces deux peines dès la première récidive.

Il modifie le régime actuel surtout en ce qui concerne la peine de fermeture.

D'une part, il l'atténue en ce que la fermeture sera temporaire, tandis que, sous la législation en vigueur, elle est définitive.

Mais il renforce l'efficacité de cette peine :

Actuellement, elle n'est applicable qu'à l'égard des débitants de boissons fermentées à consommer sur place.

De plus elle n'atteint que le délinquant personnellement (Cassation, 7 mars 1932, Revue de droit pénal, page 527.). Il en résulte que le débit de boissons où l'infraction a été commise peut rester ouvert s'il est exploité ou géré par un autre que le condamné.

den Procureur des Konings behooren, dat wil zeggen dat de regels van het gemeen recht op de vervolging zullen toegepast worden. Terwijl thans de politie en de rijkswacht, die in deze zaken aan de leiding van het openbaar ministerie ontsnappen, zich niet erg druk maken om de misdrijven op te sporen, zullen zij voortaan, onder de aansporingen van het parket, waakzaam toeziend.

In geval van misdrijf is, onder voorbehoud van de bepalingen der wet die de bij dit ontwerp voorziene vergunning zal inrichten, geen dading mogelijk.

* * *

Ten slotte zullen de bij dit ontwerp ingevoerde straffen de naleving van de nieuwe bepalingen verzekeren.

Het ontwerp verscherpt de thans van kracht zijnde regeling door te voorzien dat, reeds bij de eerste overtreding, gevangenisstraf met geldboete zal kunnen opgelegd worden en dat, bij de eerste herhaling, die beide straffen gelijktijdig zullen moeten worden uitgesproken.

Het wijzigt het huidige stelsel vooral waar het gaat om de straf die de sluiting van de gelegenheid beveelt.

Aan den eenen kant verzacht het die straf door te bepalen dat de sluiting die onder de thans geldende wetsbepalingen definitief is, slechts tijdelijk zal zijn.

Maar de doeltreffendheid van die straf wordt verhoogd :

Thans is die straf niet toepasselijk dan ten opzichte van de slijters van ter plaatse te verbruiken gegiste dranken.

Bovendien treft zij enkel den delinquent persoonlijk (Verbreking, 7 Maart 1932, *Revue de droit pénal*, bladz. 527). Gevolg : de slijterij waar het misdrijf werd gepleegd mag open blijven indien zij door iemand anders dan den veroordeelde wordt opengehouden of beheerd.

Désormais, en vertu du projet, la peine de fermeture sera appliquée non seulement aux débits de boissons mais aussi à tout commerce de détail. Elle aura un caractère réel; elle consistera en l'interdiction non seulement pour le délinquant, mais aussi pour tout autre personne physique ou morale d'exploiter, pendant la durée fixée par le juge, de ce débit de boissons ou le commerce de détail. Si cette interdiction est enfreinte, le procureur du Roi fera apposer les scellés ou prendra toute mesure appropriée; le contre-venant encourra en outre un emprisonnement.

* *

Le présent projet de loi a également pour objet, en son chapitre II, de renforcer les dispositions de la loi du 16 août 1887 sur l'ivresse publique.

En soumettant ce projet aux Chambres, le Gouvernement accomplit la promesse qu'il a faite dans sa déclaration ministérielle. Il lui apparaît comme étant la base la meilleure possible pour tenter une expérience temporaire.

Le Premier Ministre,

P.-H. SPAAK.

Le Ministre de la Justice,

J. PHOLIEN.

Le Ministre des Finances,

M.-L. GERARD.

Voortaan zal, krachtens het ontwerp, de straf der sluiting toegepast worden, niet alleen op de slijterijen, maar ook op elke winkelnering. Die straf zal een zakelijk karakter hebben; zij zal bestaan in het verbod, niet alleen ten opzichte van den delinquent, maar ook ten opzichte van elk ander natuurlijk persoon of rechtspersoon, om, gedurende den door den rechter vastgestelde tijd, de drankslijterij of de winkelnering te exploiteren. Indien dit verbod wordt overtreden, zal de procureur des Konings de zegels doen leggen, of zal hij al de passende maatregels nemen; de overtreder zal bovendien een gevangenisstraf oplopen.

* *

Dit wetsontwerp beoogt eveneens, in zijn hoofdstuk II, de bepalingen der wet van 16 Augustus 1887 op de openbare dronkenschap te verscherpen.

Waar zij dit ontwerp aan het Parlement ter bespreking voorlegt, lost de Regeering de belofte in, die zij in hare Regeeringsverklaring had aangelegd. Dit ontwerp is, zoo meent zij althans, de meest geschikte basis voor een tijdelijke proefneming.

De Eerste Minister,

P.-H. SPAAK.

De Minister van Justitie,

J. PHOLIEN.

De Minister van Financiën,

M.-L. GERARD.

STATISTIQUES

Annexe de l'Exposé des Motifs du Projet de loi de protection contre l'alcoolisme.

I. — *Statistique publiée dans une brochure éditée par le Gouvernement suisse.*

a) Consommation d'eau-de-vie par tête d'habitant il y a vingt ans (vers 1905) (1) :

Pays.	Litres à 50° d'alcool.
1. Danemark	13.90
2. Autriche-Hongrie . . .	10.30
3. Allemagne	8.20
4. Pays-Bas	7.88
5. Suède	7.78
6. Belgique	7.38
7. France (en 1910) . . .	7.08
8. Etats-Unis	5.40
9. Suisse	5.10
10. Russie	4.94
11. Grande-Bretagne . . .	4.60
12. Norvège	3.16
13. Italie	1.32

b) Consommation en 1928 d'eau-de-vie par tête d'habitant :

Pays.	Litres à 50° d'alcool.
1. Suisse	6 à 7
2. France	4.64
3. Tchécoslovaquie . . .	4.56
4. Suède	4.24
5. Pays-Bas	3.79
6. Autriche	3.34
7. Allemagne	2.49
8. Belgique	2.27

STATISTIEKEN

Bijlage bij de Memorie van Toelichting op het Wetsontwerp tot bescherming tegen het alcoholisme.

I. — *Statistiek bekendgemaakt in een door de Zwitsersche Regeering uitgegeven brochure.*

a) Verbruik van brandewijn per inwoner vóór 20 jaar (omstreeks 1905) (1) :

Landen.	Liter met een alcoholgehalte van 50 graden.
1. Denemarken	13.90
2. Oostenrijk-Hongarije . . .	10.30
3. Duitschland	8.20
4. Nederland	7.88
5. Zweden	7.78
6. België	7.38
7. Frankrijk (in 1910) . . .	7.08
8. Vereenigde-Staten . . .	5.40
9. Zwitserland	5.10
10. Rusland	4.94
11. Groot-Brittanie	4.60
12. Noorwegen	3.16
13. Italië	1.32

b) Verbruik van brandewijn in 1928 per inwoner :

Landen.	Liter met een alcoholgehalte van 50 graden.
1. Zwitserland	6 tot 7
2. Frankrijk	4.64
3. Tsjecho-Slowakije . . .	4.56
4. Zweden	4.24
5. Nederland	3.79
6. Oostenrijk	3.34
7. Duitschland	2.49
8. België	2.27

(1) D'après Struve : Der Verbrauch alkoholischer Getränke in den Hauptkulturländern, Berlin 1907.

(1) Volgens Struve : Der Verbrauch alkoholischer Getränke in den Hauptkulturländern, Berlin 1907.

9.	Italie	.	.	.	2.19
10.	Grande-Bretagne	.	.	.	2.17
11.	Hongrie	.	.	.	1.74
12.	Danemark	.	.	.	1.12
13.	Norvège	.	.	.	0.74

Cette statistique, au demeurant incomplète, puisqu'elle se borne à comparer la consommation de l'alcool dans divers pays en 1905 à celle de 1928, démontre que la consommation de l'alcool distillé diminue notablement même dans des pays où la législation antialcoolique est rudimentaire.

II. — Détail de la statistique comparée entre la Belgique et la France en ce qui concerne la consommation de l'alcool distillé.

Consommation présumée par tête d'habitant (litres à 50° G/L., temp. 15° C.) :

	Belgique.	France.
1911	. . .	5.45
1912	. . .	6.40
1913	. . .	5.52
1914	. . .	3.41
1915	. . .	2.76
1916	. . .	2.01
1917	. . .	0.96
1918	. . .	1.10
1919	. . .	0.56
1920	. . .	2.48
1921	. . .	1.98
1922	. . .	2.39
1923	. . .	2.51
1924	. . .	2.19
1925	. . .	1.86
1926	. . .	1.82
1927	. . .	2.28
1928	. . .	2.55
1929	. . .	3.09
1930	. . .	3.18
1931	. . .	2.72
1932	. . .	2.24
1933	. . .	1.18
1934	. . .	1.17
1935	. . .	1.17
1936	. . .	1.17

9.	Italië	.	.	.	2.19
10.	Groot-Brittanje	.	.	.	2.17
11.	Hongarije	.	.	.	1.74
12.	Denemarken	.	.	.	1.12
13.	Noorwegen	.	.	.	0.74

Uit deze statistiek — welke trouwens onvolledig is vermits zij zich er bij bepaalt het verbruik van alcohol in verschillende landen voor 1905 met dat voor 1928 te vergelijken — blijkt dat het verbruik van gedistilleerde alcohol merkelijk afneemt zelfs in de landen waar de wetgeving betreffende de drankbestrijding slechts in wording is.

II. — Specificatie van de vergelijkende statistiek tusschen België en Frankrijk, wat betreft het verbruik van gedistilleerde alcohol.

Vermoedelijk verbruik per inwoner (liter met een gehalte van 50° G. L. temp. 15° C) :

	België.	Frankrijk.
1911	. . .	5.45
1912	. . .	6.40
1913	. . .	5.52
1914	. . .	3.41
1915	. . .	2.76
1916	. . .	2.01
1917	. . .	0.96
1918	. . .	1.10
1919	. . .	0.56
1920	. . .	2.48
1921	. . .	1.98
1922	. . .	2.39
1923	. . .	2.51
1924	. . .	2.19
1925	. . .	1.86
1926	. . .	1.82
1927	. . .	2.28
1928	. . .	2.55
1929	. . .	3.09
1930	. . .	3.18
1931	. . .	2.72
1932	. . .	2.24
1933	. . .	1.18
1934	. . .	1.17
1935	. . .	1.17
1936	. . .	1.17

III. — Statistique de la charge fiscale en Belgique par litre à 100 %.

1912	.	.	.	.	.	.	6.60
1913	.	.	.	.	.	7.70	
1914	.	.	.	.	.	7.20	
1915	.	.	.	.	.	7.20	
1916	.	.	.	.	.	7.20	
1917	.	.	.	.	.	7.20	
1918	.	.	.	.	.	7.25	
1919	.	.	.	.	.	20.00	
1920	.	.	.	.	.	24.55	
1921	.	.	.	.	.	25.65	
1922	.	.	.	.	.	22.90	
1923	.	.	.	.	.	21.75	
1924	.	.	.	.	.	37.95	
1925	.	.	.	.	.	35.55	
1926	.	.	.	.	.	41.25	
1927	.	.	.	.	.	43.25	
1928	.	.	.	.	.	44.20	
1929	.	.	.	.	.	44.75	
1930	.	.	.	.	.	51.75	
1931	.	.	.	.	.	54.10	
1932	.	.	.	.	.	62.50	
1933	.	.	.	.	.	62.00	
1934	.	.	.	.	.	62.00	
1935	.	.	.	.	.	61.95	
1936	.	.	.	.	.	62.50	
1937	.	.	.	.	.	62.90	

L'analyse et le rapprochement de ces deux dernières statistiques provoquent les considérations suivantes :

a) la modicité de la consommation de 1919, fixée à 0.56 litre, ne peut s'expliquer que par la désorganisation de la surveillance en une période proche de l'armistice, désorganisation qui a permis l'approvisionnement considérable d'alcool fraudé et par l'influence de l'arrêté-loi du 15 novembre 1918, qui prohibait la vente de l'alcool de bouche;

b) la consommation de l'alcool légalement constatée, s'est accrue après la loi de 1919, pour atteindre le plus haut chiffre en 1930 : 3.18 litres;

c) le point de départ de la régression de la consommation de l'alcool, suivant les relevés officiels (1930), se

III. — Statistiek van de fiscale belasting in België per liter, met een gehalte van 100 t. h. :

1912	.	.	.	.	.	.	6.60
1913	.	.	.	.	.	7.70	
1914	.	.	.	.	.	7.20	
1915	.	.	.	.	.	7.20	
1916	.	.	.	.	.	7.20	
1917	.	.	.	.	.	7.20	
1918	.	.	.	.	.	7.25	
1919	.	.	.	.	.	20.00	
1920	.	.	.	.	.	24.55	
1921	.	.	.	.	.	25.65	
1922	.	.	.	.	.	22.90	
1923	.	.	.	.	.	21.75	
1924	.	.	.	.	.	37.95	
1925	.	.	.	.	.	35.55	
1926	.	.	.	.	.	41.25	
1927	.	.	.	.	.	43.25	
1928	.	.	.	.	.	44.20	
1929	.	.	.	.	.	44.75	
1930	.	.	.	.	.	51.75	
1931	.	.	.	.	.	54.10	
1932	.	.	.	.	.	62.50	
1933	.	.	.	.	.	62.00	
1934	.	.	.	.	.	62.00	
1935	.	.	.	.	.	61.95	
1936	.	.	.	.	.	62.50	
1937	.	.	.	.	.	62.90	

De ontleding en de vergelijking van de beide laatste statistieken geven aanleiding tot de volgende beschouwingen:

a) het geringe verbruik, voor 1919 op 0.56 liter vastgesteld, is enkel te verklaren door de ontreddering van het toezicht in een periode onmiddellijk volgende op den wapenstilstand, waardoor het mogelijk was een aanzienlijken voorraad ingesmokkelden alcohol op te slaan en door de uitwerking van de besluitwet van 15 November 1918, waarbij de verkoop van drinkbaren alcohol werd verboden;

b) het wettelijk vastgesteld verbruik van alcohol heeft na de wet van 1919 toegenomen en in 1930 het hoogste cijfer : 3.18 liter bereikt.

c) volgens de officiële gegevens (1930) dagteekent het aanvangspunt voor de vermindering van het verbruik

place à l'époque de la majoration de la taxe de consommation passant successivement de 8 francs à 16 francs, à 20 francs, puis à 30 francs en 1930, 1931-1932, ce qui greva le litre d'alcool à 100° d'une charge fiscale de fr. 51,75 jusqu'à fr. 62,50. Cette majoration survint au début de la crise économique, alors que les difficultés de vie se conciliaient mal avec une consommation d'alcool désormais fort onéreuse.

IV. — Statistique des magasins de détail, c'est-à-dire des magasins débitant en Belgique de l'alcool à emporter par quantité de 2 à 6 litres.

1921	.	.	.	.	.	.	14,000
1932	.	.	.	.	.	.	27,000
1938	.	.	.	.	.	.	23,000

V. — Détail de la consommation de boissons distillées à 50° aux Pays-Bas.

1852-1861	.	.	.	.	.	7.62
1862-1870	.	.	.	.	.	7.77
1872-1881	.	.	.	.	.	9.44
1882-1891	.	.	.	.	.	9.10
1892-1901	.	.	.	.	.	8.52
1902-1906	.	.	.	.	.	7.66
1907-1911	.	.	.	.	.	6.35
1912-1914	.	.	.	.	.	5.36
1915-1918	.	.	.	.	.	4.37
1919-1920	.	.	.	.	.	4.70
1921-1925	.	.	.	.	.	2.54
1926	.	.	.	.	.	2.13
1927	.	.	.	.	.	2.09
1928	.	.	.	.	.	2.02
1929	.	.	.	.	.	2.48
1930	.	.	.	.	.	2.62
1931	.	.	.	.	.	2.41
1932	.	.	.	.	.	2.06
1933	.	.	.	.	.	1.92
1934	.	.	.	.	.	1.68
1935	.	.	.	.	.	1.56

Extrait de l'Annuaire statistique des Pays-Bas (1935).

van alcohol, van het tijdstip der verhoging van het verbruiksrecht dat achtereenvolgens werd opgevoerd van 8 frank tot 16 frank, tot 20 frank, dan tot 30 frank in 1930, 1931, 1932, waardoor de liter alcohol met een gehalte van 100 graden, belast werd met een fiscaal recht van fr. 51,75 tot fr. 62,50. Die verhoging geschiedde bij den aanvang van de economische crisis wanneer de bestaansmoeilijkheden moeilijk overeen te brengen waren met een gebruik van alcohol dat van toen af zeer duur was.

IV. — Statistiek van de winkelneringen, d. w. z. winkels die in België alcohol om te worden mede genomen, bij hoeveelheden van 2 tot 6 liter verkopen.

1921	.	.	.	.	.	14,000
1932	.	.	.	.	.	27,000
1938	.	.	.	.	.	23,000

V. — Omstandige opgave van het verbruik van gedistilleerde dranken met een gehalte van 50° in Nederland.

1852-1861	.	.	.	.	.	7.62
1862-1870	.	.	.	.	.	7.77
1872-1881	.	.	.	.	.	9.44
1882-1891	.	.	.	.	.	9.10
1892-1901	.	.	.	.	.	8.52
1902-1906	.	.	.	.	.	7.66
1907-1911	.	.	.	.	.	6.35
1912-1914	.	.	.	.	.	5.36
1915-1918	.	.	.	.	.	4.37
1919-1920	.	.	.	.	.	4.70
1921-1925	.	.	.	.	.	2.54
1926	.	.	.	.	.	2.13
1927	.	.	.	.	.	2.09
1928	.	.	.	.	.	2.02
1929	.	.	.	.	.	2.48
1930	.	.	.	.	.	2.62
1931	.	.	.	.	.	2.41
1932	.	.	.	.	.	2.06
1933	.	.	.	.	.	1.92
1934	.	.	.	.	.	1.68
1935	.	.	.	.	.	1.56

Overgenomen uit het Statistisch Jaarboek van Nederland (1935).

VI. — *Détail de la consommation d'alcool en France calculée sur base de 100°. Ces chiffres sont extraits du Bulletin de statistique et de législation comparée (revue française).*

Années.	Quotité moyenne par habitant.
1880	3.64
1890	4.35
1900	4.65
1910	3.50
1920	2.26
1930-1931	2.94
1931-1932	2.90
1932	2.01
1933	2.60
1934	2.43
1935	2.37
1936	2.24

VII. — *Statistique des distilleries clandestines découvertes en Belgique.*

1919	784
1920	199
1921	52
1922	20
1923	18
1924	6
1925	15
1926	21
1927	22
1928	20
1929	8
1930	10
1931	7
1932	41
1933	45
1934	98
1935	108
1936	90
1937	57
1938 (jusqu'au 15 août)	52

VI. — *Omstandige opgave van het alcoholverbruik in Frankrijk berekend op grondslag van 100°. Deze cijfers werden overgenomen uit het Bulletin de statistique et de législation comparée (Fransch tijdschrift).*

Jaren.	Gemiddelde hoeveelheid per inwoner.
1880	3.64
1890	4.35
1900	4.65
1910	3.50
1920	2.26
1930-1931	2.94
1931-1932	2.90
1932	2.01
1933	2.60
1934	2.43
1935	2.37
1936	2.24

VII. — *Statistiek der ontdekte geheime stokerijen in België.*

1919	784
1920	199
1921	52
1922	20
1923	18
1924	6
1925	15
1926	21
1927	22
1928	20
1929	8
1930	10
1931	7
1932	41
1933	45
1934	98
1935	108
1936	90
1937	57
1938 (tot 15 Augustus)	52

VIII. — *Statistiques des poursuites et condamnations correctionnelles pour violations de la loi du 29 août 1919.*

Années.	Total des prévenus.	Acquittés.	Condamnés.
1919	12	11	1
1920	144	39	105
1921	1,196	123	1,073
1922	1,557	246	1,311
1923	1,360	313	1,047
1924	865	185	680
1925	697	134	563
1926	574	76	498
1927	812	113	699
1928	989	159	830
1929	1,429	260	1,169
1930	1,360	207	1,153
1931	1,388	196	1,192
1932	1,192	180	1,012
1933	902	134	768
1934	1,128	170	958
1935	826	134	692

IX. — *Statistique des condamnations pour faits d'ivresse ou pour délits connexes à l'ivresse.*

Années.	Condamnations pour faits d'ivresse commis isolément.	Condamnations pour faits d'ivresse connexes à un délit.	Total des condamnations pour faits d'ivresse.
1909	17,148	4,823	21,971
1910	16,912	5,140	22,052
1911	17,056	4,914	21,970
1912	16,625	4,785	21,410
1913	15,975	5,106	21,083
1914	9,153	2,719	11,872
1915	4,398	1,424	5,822
1916	2,794	887	3,681
1919	1,551	215	1,766
1920	5,372	1,681	7,053
1921	7,653	2,617	10,270
1922	10,411	3,703	14,114
1923	12,974	3,823	16,797
1924	12,633	3,760	16,393
1925	11,569	3,814	15,383
1926	11,669	3,703	15,372

VIII. — *Statistiek van de rechtsvervolgingen en correctionele veroordeelingen ter zake van schending der wet van 29 Augustus 1919.*

Jaren.	Totaal der beklaagden.	Vrijgesproken.	Veroordeeld.
1919	12	11	1
1920	144	39	105
1921	1,196	123	1,073
1922	1,557	246	1,311
1923	1,360	313	1,047
1924	865	185	680
1925	697	134	563
1926	574	76	498
1927	812	113	699
1928	989	159	830
1929	1,429	260	1,169
1930	1,360	207	1,153
1931	1,388	196	1,192
1932	1,192	180	1,012
1933	902	134	768
1934	1,128	170	958
1935	826	134	692

IX. — *Statistiek van de veroordeelingen ter zake van dronkenschap of wegens misdrijven samengaande met dronkenschap.*

Jaren.	Veroordeelingen wegens feiten van dronkenschap afzonderlijk gepleegd.	Veroordeelingen wegens feiten van dronkenschap samengaande met een misdrijf.	Totaalcijfer van de veroordeelingen van dronkenschap.
1909	17,148	4,823	21,971
1910	16,912	5,140	22,052
1911	17,056	4,914	21,970
1912	16,625	4,785	21,410
1913	15,975	5,106	21,083
1914	9,153	2,719	11,872
1915	4,398	1,424	5,822
1916	2,794	887	3,681
1919	1,551	215	1,766
1920	5,372	1,681	7,053
1921	7,653	2,617	10,270
1922	10,411	3,703	14,114
1923	12,974	3,823	16,797
1924	12,633	3,760	16,393
1925	11,569	3,814	15,383
1926	11,669	3,703	15,372

1927 . . .	10,388	3,714	12,102	1927 . . .	10,388	3,714	12,102
1928 . . .	11,029	3,424	14,453	1928 . . .	11,029	3,424	14,453
1929 . . .	11,854	3,906	15,760	1929 . . .	11,854	3,906	15,760
1930 . . .	13,558	4,213	17,771	1930 . . .	13,558	4,213	17,771
1931 . . .	11,072	3,785	14,857	1931 . . .	11,072	3,785	14,857
1932 . . .	10,028	3,290	13,318	1932 . . .	10,028	3,290	13,318
1933 . . .	8,439	3,125	11,564	1933 . . .	8,439	3,125	11,564
1934 . . .	8,365	3,066	11,431	1934 . . .	8,365	3,066	11,431
1935 . . .	6,437	2,880	9,317	1935 . . .	6,437	2,880	9,317
1936 . . .	6,311	2,948	9,259	1936 . . .	6,311	2,948	9,259

X. — *Statistique des alcooliques admis à la colonie de Gheel.*

		sur une population totale de	
1910 . . .	329	2,184	
1911 . . .	315	2,312	
1912 . . .	361	2,495	
1913 . . .	380	2,630	
1914 . . .	374	2,591	
1915 . . .	380	2,595	
1916 . . .	386	2,638	
1917 . . .	386	2,440	
1918 . . .	378	2,149	
1919 . . .	342	2,081	
1920 . . .	345	2,277	
1921 . . .	350	2,564	
1922 . . .	370	2,526	
1923 . . .	378	2,695	
1924 . . .	384	2,696	
1925 . . .	383	2,738	
1926 . . .	381	2,700	
1927 . . .	388	2,667	
1928 . . .	389	2,671	
1929 . . .	387	2,694	
1930 . . .	394	2,848	
1931 . . .	392	2,870	
1932 . . .	399	2,850	
1933 . . .	397	2,871	
1934 . . .	402	3,012	
1935 . . .	402	2,111	
1936 . . .	405	3,372	
1937 . . .	402	3,320	

10,599

X. — *Statistiek van de in de kolonie te Geel opgenomen drankzuchtigen.*

		op een gezamenlijke bevolking van
1910 . . .	329	2,184
1911 . . .	315	2,312
1912 . . .	361	2,495
1913 . . .	380	2,630
1914 . . .	374	2,591
1915 . . .	380	2,595
1916 . . .	386	2,638
1917 . . .	386	2,440
1918 . . .	378	2,149
1919 . . .	342	2,081
1920 . . .	345	2,277
1921 . . .	350	2,564
1922 . . .	370	2,526
1923 . . .	378	2,695
1924 . . .	384	2,696
1925 . . .	383	2,738
1926 . . .	381	2,700
1927 . . .	388	2,667
1928 . . .	389	2,671
1929 . . .	387	2,694
1930 . . .	394	2,848
1931 . . .	392	2,870
1932 . . .	399	2,850
1933 . . .	397	2,871
1934 . . .	402	3,012
1935 . . .	402	2,111
1936 . . .	405	3,372
1937 . . .	402	3,320

10,599

XI. — Statistique des débits de boissons fermentées à consommer sur place en Belgique.

1931	103,985
1932	104,885
1933	105,249
1934	104,993
1935	104,393
1936	104,393
1937	104,508

XII. — Statistique des débits de boissons spiritueuses à consommer en dehors de l'établissement, en Belgique.

1931	26,537
1932	27,222
1933	26,265
1934	24,908
1935	23,591
1936	23,147
1937	22,916

XI. — Statistiek van de slijterijen van gegiste dranken voor verbruik ter plaatse in België.

1931	103,985
1932	104,885
1933	105,249
1934	104,993
1935	104,393
1936	104,393
1937	104,508

XII. — Statistiek van de slijterijen van sterke dranken voor verbruik elders dan in de inrichting, in België.

1931	26,537
1932	27,222
1933	26,265
1934	24,908
1935	23,591
1936	23,147
1937	22,916

**Projet de loi de protection contre
l'alcoolisme.**

Léopold III,
ROI DES BELGES,

A tous présents et à venir, SALUT !

Sur la proposition de Notre Premier Ministre et de Nos Ministres de la Justice et des Finances,

NOUS AVONS ARRÊTÉ ET ARRÊTONS :

Notre Ministre de la Justice est chargé de présenter, en Notre Nom, aux Chambres législatives, le projet de loi dont la teneur suit :

ARTICLE PREMIER.

Dans les lieux publics il est interdit, sauf ce qui est dit à l'article 2:

1° de vendre, d'offrir, d'acheter ou d'accepter, même à titre gratuit, des boissons spiritueuses à consommer sur place;

2° de consommer des boissons spiritueuses.

ART. 2.

§ 1er. — Toute personne qui, à la date du 1er août 1938, exploitait un hôtel, une auberge ou un restaurant, ou tenait un débit de boissons fermentées à consommer sur place pour lequel elle avait payé la taxe d'ouverture, peut vendre et offrir à ses clients des boissons spiritueuses à consommer sur place, à condition qu'elle-même et son conjoint n'exercent à cette date ou dans la suite aucune autre profession et qu'elle jouisse de la licence prévue par la loi réglementant l'ouverture et l'exploitation des débits de boissons fermentées et des débits de boissons spiritueuses. Ne font pas obstacle à l'octroi de la licence, la profession de brasseur ainsi que le

**Wetsontwerp tot bescherming tegen
het alcoholisme.**

Leopold III,
KONING DER BELGEN,

Aan allen, tegenwoordigen en toekomenden, HEIL !

Op de voordracht van Onzen Eerste-Minister en van Onze Ministers van Justitie en van Financiën,

WIJ HEBBEN BESLOTEN EN WIJ BESLUITEN :

Onze Minister van Justitie is gelast, in Onzen Naam, bij de Wetgevende Kamers, het wetsontwerp aan te bieden waarvan de inhoud volgt :

EERSTE ARTIKEL.

In de openbare plaatsen is het verboden, behoudens het bepaalde bij artikel 2 :

1° ter plaatse te verbruiken sterke dranken te verkoopen, aan te bieden, te koopen of zelfs kosteloos te aanvaarden;

2° sterke dranken te verbruiken.

ART. 2.

§ 1.º — Elk persoon die den 1ⁿ Augustus 1938, een hotel, een herberg of een spijshuis exploiteerde of een slijterij van ter plaatse te verbruiken gegiste dranken openhield voor dewelke hij het openingsrecht had betaald, mag ter plaatse te verbruiken sterke dranken aan zijn klanten verkoopen en aanbieden mits hij zelf en zijn echtgenoot op dien datum of naderhand geen ander bedrijf uitoefenen en hij de vergunning geniet die voorzien is bij de wet houdende reglementering van het openen en het exploiteren van slijterijen van gegiste dranken en van slijterijen van sterke dranken. Het bedrijf van brouwer alsmede de handel in tabak of in eetwaren die een bijkomstigheid

commerce de tabac ou d'aliments accessoires à la tenue d'un débit de boissons.

La licence prévue à l'aliéna précédent ne pourra être exploitée dans une autre commune que celle du siège de l'établissement au 1er août 1938.

§ 2. — La demande de licence devra être faite sous peine de forclusion dans les trois mois après la publication au *Moniteur* de la loi visée au § 1er du présent article.

Dans les trente jours suivant le dépôt de la demande, le bourgmestre, le procureur du Roi et le gouverneur auront la faculté de s'opposer à l'exploitation de la licence en raison des inconvénients qu'elle leur semble présenter eu égard à l'endroit où l'établissement est ouvert. Le Ministre de la Justice statue sur cette opposition.

§ 3. — La cessation du débit de spiritueux pendant un an entraînera déchéance de la licence.

§ 4. — La licence est inaccessible. Toutefois, une licence nouvelle est accordée nonobstant la disposition du § 7 à celui qui produit la renonciation à deux licences exploitées dans une même commune ou dans une même agglomération déterminée par arrêté ministériel. La nouvelle licence ne pourra être exploitée que dans cette même commune ou agglomération.

§ 5. — La licence est transférée de l'exploitant décédé à l'époux survivant.

Elle peut aussi être transférée à celui qui, ayant fait partie de l'association de fait ou communauté de fait à laquelle la licence a été accordée, continue l'exploitation de celle-ci dans le même local ou pour son compte personnel.

zijn van het houden van een drankslijterij, zijn geen beletsel tot het verleenen van de vergunning.

De bij de vorige alinea voorziene vergunning zal niet mogen geëxploiteerd worden in een andere gemeente dan die waar de inrichting op 1 Augustus 1938 haar zetel had.

§ 2. — De aanvraag om vergunning moet, op straf van vervallenverklaring, gedaan worden binnen drie maanden na den dag waarop de bij § 1 van dit artikel bedoelde wet in het Staatsblad werd bekendgemaakt.

Binnen dertig dagen na de neerlegging van de aanvraag, hebben de burgemeester, de procureur des Konings en de gouverneur het recht zich tegen de exploitatie van de vergunning te verzetten uit hoofde van de bezwaren welke deze hun schijnt op te leveren in verband met de plaats waar de inrichting geopend wordt. De Minister van Justitie doet uitspraak over dit verzet.

§ 3. — Het staken van den verkoop van sterken drank gedurende een jaar brengt het verval van de vergunning mede.

§ 4. — De vergunning is niet vatbaar voor afstand. Een nieuwe vergunning echter, wordt nietegenstaande de bepaling van § 7 verleend aan hem die de verklaring inlevert waarbij afstand wordt gedaan van twee vergunningen die gelden voor een zelfde agglomeratie bij ministerieel besluit vastgesteld. De nieuwe vergunning kan slechts in diezelfde gemeente of agglomeratie geëxploiteerd worden.

§ 5. — De vergunning gaat van den overleden exploitant op den overlevenden echtgenoot over.

De vergunning kan ook overgaan op dengene die, na deel te hebben uitgemaakt van de feitelijke vereeniging of van de feitelijke gemeenschap aan de welke de vergunning was toegekend geworden, de exploitatie van deze vergunning voortzet in hetzelfde lokaal of voor zijn eigen rekening.

§ 6. — La durée de l'exploitation d'une licence par une personne morale est limitée à la durée de son existence telle qu'elle est fixée au 1er août 1938, sans qu'il puisse être tenu compte des prorogations postérieures.

§ 7. — Si le nombre des licences venait à être inférieur aux chiffres ci-après :

1 par 1,000 habitants dans les communes de plus de 100,000 habitants, suivant le dernier recensement décennal publié au *Moniteur*;

1 par 750 dans les communes de 50,000 à 100,000;

1 par 600 dans les communes de 20,000 à 50,000;

1 par 500 dans les autres communes; avec un minimum de 1 par commune; il pourra être accordé dans les limites de ces chiffres de nouvelles licences, même à ceux qui n'ont payé la taxe d'ouverture qu'après le 31 juillet 1938; et dans les conditions et formes qui seront déterminées par le Ministre des Finances.

§ 8. — Le Roi pourra décider que le maximum prévu au paragraphe 7 du présent article pourra être dépassé dans les conditions qu'il déterminera, pendant une période de quatre mois par an, dans certaines localités balnéaires et centres de villégiature et de tourisme.

Il pourra aussi, par arrêté délibéré en Conseil des Ministres, apporter dans des circonstances exceptionnelles des dérogations aux dispositions du dit paragraphe.

§ 9. — Le débit et la consommation de spiritueux ne sont autorisés, dans les conditions indiquées au présent article, qu'en dehors du samedi s'il n'est pas un jour férié, et seulement aux heures déterminées par arrêté royal sans qu'elles doivent être les mêmes pour tout le pays. Toutefois, le nombre de ces heures ne pourra être supérieur à sept et demie par jour.

§ 6. — De duur van de exploitatie einer vergunning door een rechts-persoon is beperkt tot den duur van zijn bestaan zooals dit op 1 Augustus 1938 is vastgesteld zonder dat met de latere verlengingen rekening kan gehouden worden.

§ 7. — Indien het aantal vergunningen mocht dalen beneden navermelde cijfers :

1 per 1,000 inwoners in de gemeenten met meer dan 100,000 inwoners volgens de jongste tienjaarlijksche telling in het *Staatsblad* bekendgemaakt;

1 per 750 in de gemeenten met 50,000 tot 100,000;

1 per 600 in de gemeenten met 20,000 tot 50,000;

1 per 500 in de overige gemeenten, met een minimum van 1 per gemeente; kunnen binnen de grenzen van die cijfers nieuwe vergunningen verleend worden zelfs aan diegenen die het openingsrecht slechts na 31 Juli 1938 hebben betaald; en in de vormen en op de wijze welke door den Minister van Financiën zullen bepaald worden.

§ 8. — De Koning kan beslissen dat in de voorwaarden welke hij bepaalt, het bij paragraaf 7 van dit artikel voorziene maximum mag worden overschreden gedurende een periode van vier maanden per jaar in sommige badplaatsen, vacantieoord en toeristische centra.

Ook kan hij, bij een besluit waarover in den Ministerraad beraadslaagd en beslist werd, in buitengewone omstandigheden afwijkingen aan de bepalingen van bedoelde paragraaf aanbrengen.

§ 9. — Het slijten en het verbruiken van sterken drank zijn in de in dit artikel aangegeven voorwaarden slechts toegelaten buiten den Zaterdag indien deze geen feestdag is, en enkel op de bij Koninklijk besluit vastgestelde uren, zonder dat deze dezelfde moeten wezen voor gansch het land. Het aantal dezer uren echter, mag zeven en half uur per dag niet overschrijden.

En dehors de ces heures et des jours autorisés, aucune boisson spiritueuse ne peut être laissée dans les locaux accessibles aux clients ou aux membres de l'association.

§ 10. — Les dispositions des alinéas précédents du présent article s'appliquent même aux associations qui débloquent uniquement à leurs membres, des boissons à consommer sur place.

§ 11. — Les mêmes dispositions ne sont pas applicables aux débits de boissons établis dans les loges foraines, échoppes, tentes ou autres installations non permanentes ou transportées de localité en localité.

Sous réserve de la débition de la taxe de licence, le présent article n'est pas applicable aux débits de boissons établis dans les wagons de chemin de fer et bateaux faisant un service régulier. Pour ces wagons et bateaux le Ministre qui a les Transports dans ses attributions déterminera les conditions dans lesquelles il peut y être débité et consommé des spiritueux.

§ 12. — Le Roi a la faculté d'interdire ou de subordonner à certaines conditions, l'exploitation des licences soit par ou pour les associations sans but lucratif, soit par ou pour les cercles ou associations.

Il peut également subordonner à certaines conditions l'exploitation des licences par ou pour toutes associations ou sociétés, notamment déterminer la forme que celles-ci devront revêtir.

ART. 3.

Les personnes qui font profession de débiter des boissons à consommer sur

Buiten die uren en de toegelaten dagen mag geen sterke drank achtergelegen worden in de lokalen die voor de klanten of de leden van de vereniging toegankelijk zijn.

§ 10. — De bepalingen van de vorige alinea's van dit artikel zijn zelfs van toepassing op de verenigingen die enkel en uitsluitend aan haar leden, ter plaatse te verbruiken drank verkopen.

§ 11. — Dezelfde bepalingen zijn niet van toepassing op de drankslijterijen die gevestigd zijn in foorwagens, kramen, tenten en andere niet vaste inrichtingen noch in omreizende inrichtingen.

Mits gehoudenheid tot betaling van het vergunningsrecht, is dit artikel niet van toepassing op de drankslijterijen gevestigd in de spoorwegwagens en op schepen die een regelmatigen dienst verzekeren. Voor die wagens en schepen zal de Minister tot wiens bevoegdheid het Verkeerswezen behoort, de voorwaarden bepalen waarin er sterke dranken kunnen worden gesleten en verbruikt.

§ 12. — De Koning heeft het recht de exploitatie van de vergunningen hetzij door of voor de verenigingen zonder winstoogmerken, hetzij door of voor de kringen of verenigingen te verbieden of van bepaalde voorwaarden afhankelijk te stellen.

Hij kan insgelijks de exploitatie van de vergunningen door of voor welke verenigingen of maatschappijen ook, afhankelijk stellen van sommige voorwaarden, inzonderheid bepalen onder welken vorm die verenigingen of maatschappijen moeten opgericht worden.

ART. 3.

De personen die er hun bedrijf van maken drank te tappen voor verbruik

place et qui ne sont pas autorisées conformément à l'article 2 à débiter des boissons spiritueuses, ne peuvent détenir ni boissons spiritueuses, ni alcool éthilique, ni essence pour la préparation de liqueurs ou d'eau-de-vie, dans les locaux affectés au débit ou accessibles au public ou dans les lieux communiquant directement avec ces locaux. Cette interdiction s'applique, dans les mêmes conditions, aux locaux des associations.

ART. 4.

Pendant tout le temps où les lieux visés par les articles 1er, 2 et 3, autres que ceux visés à l'article 5, sont accessibles au public, toute personne désignée à l'article 29 peut y pénétrer seule, sans assistance quelconque et y faire toutes investigations utiles en vue de la constatation éventuelle des infractions, y compris la levée d'échantillons et la saisie des boissons spiritueuses détenues ou débitées.

ART. 5.

Sans préjudice de l'application des dispositions du Code d'instruction criminelle, les investigations dans les locaux réservés aux membres d'une association ne peuvent être faites que pendant les heures d'ouverture de ces locaux par deux ou plusieurs personnes désignées à l'article 29 à condition que ces personnes soient munies d'une autorisation écrite du juge de paix.

ART. 6.

§ 1er. — Les infractions aux articles 1, 2 et 3 et aux arrêtés pris en vertu de ces articles ainsi que tout acte de nature à empêcher ou entraver la constatation de ces infractions ou les recherches faites en vue de cette constatation par les agents, désignés

ter plaatse en die niet gemachtigd zijn, overeenkomstig artikel 2, tot het slijten van sterke dranken, mogen noch sterke dranken, noch ethyl-alcohol noch extracten voor het vervaardigen van likeuren of brandewijn vorhanden hebben in de lokalen bestemd voor het tappen of toegankelijk voor het publiek, noch in de plaatsen die rechtstreeks met die lokalen gemeenschap hebben. Dat verbod is, in dezelfde voorwaarden, van toepassing op de lokalen van de vereenigingen.

ART. 4..

Gedurende heel den tijd dat de plaatsen bedoeld bij de artikelen 1, 2 en 3, andere dan deze bedoeld bij artikel 5, toegankelijk zijn voor het publiek, mag elke persoon bedoeld in artikel 29, er alleen binnendringen zonder welken bijstand ook, en er al de gepaste opsporingen doen met het oog op de eventuele vaststelling van overtredingen, met inbegrip van het nemen van monsters en het in beslag nemen van de vorhanden zijnde of geslepen dranken.

ART. 5.

Onverminderd de toepassing van de bepalingen van het Wetboek van Strafvordering, mogen de opsporingen in de lokalen voorbehouden voor de leden eener vereeniging slechts gedaan worden gedurende de uren dat deze lokalen toegankelijk zijn en wel door twee of meer personen aangeduid bij artikel 29, mits deze personen voorzien zijn van een geschreven toelating van den vrederechter.

ART. 6.

§ 1. — Overtreding van de artikelen 1, 2 en 3 en van de krachtens die artikelen genomen besluiten alsmede elke daad die van zoodanigen aard is dat zij de vaststelling van die overtredingen of de opsporingen met het oog op deze vaststelling gedaan door de bij

à l'article 29, sont punis d'une amende de 50 à 200 francs et d'un emprisonnement de huit jours à quinze jours ou de l'une de ces peines seulement.

En cas de récidive, l'amende est de 100 à 500 francs et le juge prononcera, en outre, un emprisonnement de huit jours à trente jours.

Les boissons spiritueuses, objet de l'infraction, sont saisies et confisquées même si elles ne sont pas la propriété des contrevenants, sans qu'il puisse être fait application de l'article 9 de la loi du 31 mai 1888 concernant la condamnation conditionnelle.

§ 2. — Si l'infraction est commise dans un débit clandestin, ou dans un immeuble qui est le siège d'un commerce de détail autre qu'un débit régulièrement ouvert de boissons à consommer sur place, les peines d'amende prévues au paragraphe 1er sont doublées et un emprisonnement de huit à trente jours peut être prononcé en cas de première infraction.

§ 3. — Si l'infraction est commise dans un immeuble qui est le siège d'un commerce de détail ou d'un débit régulièrement ouvert de boissons à consommer sur place, exploité ou géré par le condamné, le juge doit, même en cas de première infraction interdire l'exploitation du commerce ou du débit pendant quinze jours consécutifs et ordonner l'affichage simultané du jugement, par extrait à la porte de l'immeuble sans qu'il puisse être fait application de l'article 9 de la loi du 31 mai 1888. La durée de l'interdiction et celle de l'affichage sont portées à soixante jours en cas de récidive.

§ 4. — L'interdiction d'exploiter visée au § 3 du présent article est absolue et s'applique à toute personne

artikel 29 vermelde bedienden, belet of belemmert, worden bestraft met geldboete van 50 frank tot 200 frank en met gevangenisstraf van acht tot vijftien dagen of met een van deze beide straffen.

Bij herhaling, bedraagt de geldboete 100 frank tot 500 frank en de rechter spreekt bovendien een gevangenisstraf van acht dagen tot dertig dagen uit.

De sterke dranken, wanrop het misdrijf betrekking heeft, worden in beslag genomen en verbeurd verklaard, zelfs indien zij niet de eigendom van de overtreders zijn, zonder dat artikel 9 der wet van 31 Mei 1888, betreffende de voorwaardelijke veroordeeling kan toegepast worden.

§ 2. — Indien het misdrijf wordt gepleegd in een geheime slijterij of in een gebouw waarin een andere winkelnering wordt uitgeoefend dan een regelmatig geopende tapperij, worden de in paragraaf 1 voorziene geldboeten verdubbeld en kan een gevangenisstraf van acht dagen tot dertig dagen worden uitgesproken indien het een eerste misdrijf geldt.

§ 3. — Indien het misdrijf wordt gepleegd in een gebouw, waar de zetel van een winkelnering of van een regelmatig geopende tapperij gevestigd is, die door den veroordeelde geëxploiteerd of opengehouden wordt, moet de rechter, zelfs in geval het een eerste misdrijf geldt, de exploitatie van de winkelnering of van de tapperij verbieden gedurende vijftien opeenvolgende dagen en het gelijktijdig aanplakken van het vonnis bij uittreksel, op de deur van het perceel gelasten, zonder dat artikel 9 der wet van 31 Mei 1888, kan worden toegepast. Bij herhaling wordt de duur van het verbod en van de aanplakking tot zestig dagen opgevoerd.

§ 4. — Het bij § 3 van dit artikel voorziene verbod is een volstrekt verbod, en geldt voor elk, zelfs aan het

physique ou morole même étrangère à l'infraction; elle produit ses effets le troisième jour après celui de l'avertissement donné au condamné par le ministère public.

Si elle est enfreinte, le Procureur du Roi fait apposer les scellés sur le local ou prend toute autre mesure appropriée, tandis que le contrevenant encourt un emprisonnement de trente jours et une amende de 500 à 1,000 francs.

§ 5. — Quand le condamné n'est ni propriétaire ni usufruitier de l'établissement où l'infraction a été commise, le ministère public notifie au propriétaire ou à l'usufruitier et, le cas échéant, au locataire principal, une copie du jugement ou de l'arrêt de condamnation aussitôt qu'il est définitif.

ART. 7.

Le Gouvernement est autorisé à prendre les règlements nécessaires pour l'application du présent chapitre.

Toute infraction aux dits règlements est punie d'une amende de 26 à 50 fr.

En cas de récidive dans l'année, l'amende est de 50 à 100 francs.

ART. 8.

Les articles 66, 67 et 69, alinéa 2, du Code pénal, sont applicables aux infractions prévues par le présent chapitre.

ART. 9.

L'article 2 de la présente loi cessera ses effets trois ans après la publication de la loi s'il n'a pas été légalement prorogé avant l'expiration de ce délai.

Dans ce cas, les dispositions de

misdrijf vreemd natuurlijk persoon of rechtspersoon; het heeft zijn uitwerking den derden dag na dien van de door het openbaar ministerie aan den veroordeelde gegeven waarschuwung.

Wordt het overtreden, dan doet de Procureur des Konings de zegels op het lokaal leggen of neemt elk anderen passenden maatregel, terwijl de overtreder een gevangenisstraf van dertig dagen en een geldboete van 500 frank tot 1,000 frank oploopt.

§ 5. — Is de veroordeelde noch eigenaar, noch vruchtgebruiker van de inrichting waar het misdrijf gepleegd is geworden, dan wordt door het Openbaar Ministerie aan den eigenaar of aan den vruchtgebruiker, en in voor-komend geval aan den hoofdhuurder, een afschrift van het vonnis of van het arrest van veroordeeling betrekend, zoo haast het in kracht van gewijsde is gegaan.

ART. 7.

De Regeering is gemachtigd de vereischte reglementsbepalingen voor te schrijven, met het oog op de toepassing van dit hoofdstuk.

Elke inbreuk op die reglementen wordt bestraft met een geldboete van 26 frank tot 50 frank.

In geval van herhaling binnen het jaar, bedraagt de geldboete 50 frank tot 100 frank.

ART. 8.

De artikelen 66, 67 en 69, tweede alinea, van het Strafwetboek, zijn van toepassing op de bij dit hoofdstuk voorziene misdrijven.

ART. 9.

Artikel 2 van deze wet houdt op van kracht te zijn drie jaar na de afkondiging van deze wet zoo het, vóór het verloop van dien termijn, niet behoorlijk werd verlengd.

In dit geval zijn de bepalingen van

l'article 3 seront applicables aux débiteurs de boissons autorisés précédemment à servir des boissons spiritueuses à consommer sur place.

ART. 10.

En cas de troubles, d'émeutes ou de tous autres événements de nature à mettre en danger l'ordre et la sécurité publics, le Roi peut suspendre pour tout le pays, ou pour certaines localités ou régions, l'application de l'article 2, pendant trois mois au maximum. La durée de la suspension peut être prorogée; la suspension ne peut cependant dépasser une durée de trois mois, que sur la proposition du Conseil des Ministres.

Dans les mêmes circonstances, les gouverneurs, pour tout ou partie de leur province, et les bourgmestres, pour leur commune, peuvent suspendre l'application de l'article 2 pendant un délai de quinze jours, qui peut être prorogé deux fois.

Les arrêtés repris aux alinéas précédents entraînent interdiction de détenir des boissons spiritueuses dans les locaux et lieux indiqués à l'article 3.

Toute infraction aux arrêtés pris en exécution du présent article et aux articles 1er, 2 et 3 de la présente loi, commise pendant la durée de la suspension, est punie conformément aux dispositions de l'article 6. Un emprisonnement de huit jours à trente jours est, en outre, toujours prononcé. En cas de récidive, les peines sont doublées.

Si l'infraction est commise dans un débit de boissons ou dans un magasin de détail, l'établissement est immédiatement fermé par ordonnance du juge d'instruction et placé sous scellés à la diligence du Procureur du Roi, pour la durée de la suspension de l'article 2, sans toutefois que la durée de la fermeture puisse excéder trente jours.

artikel 3 van toepassing op de slijters van dranken die vroeger vergunning om ter plaatse te verbruiken sterken drank te tappen hebben verkregen.

ART. 10.

In geval van onlusten, oproer of alle andere gebeurtenissen die de openbare orde en veiligheid in gevaar kunnen brengen, kan de Koning voor heel het land, of voor sommige gemeenten of gewesten, de toepassing van artikel 2 schorsen gedurende ten hoogste drie maand. De duur van de schorsing kan verlengd worden; de schorsing kan nochtans een duur van drie maanden niet te boven gaan, tenzij op voorstel van den Ministerraad.

In dezelfde omstandigheden kunnen de gouverneurs in geheel of een gedeelte van hun provincie, en de burgemeesters in hun gemeente, de toepassing van artikel 2 schorsen voor een termijn van vijftien dagen, die tweemaal kan verlengd worden.

De in de vorige alinea's bedoelde besluiten brengen verbod mede sterke dranken vorhanden te hebben in de bij artikel 3 aangegeven lokalen en plaatsen.

Elke overtreding van de besluiten genomen ter uitvoering van dit artikel en van de artikelen 1, 2 en 3 van deze wet, tijdens den duur der schorsing gepleegd, wordt bestraft overeenkomstig de bepalingen van artikel 6. Een gevangenisstraf van acht dagen tot dertig dagen wordt bovendien altijd uitgesproken. In geval van herhaling worden de straffen verdubbeld.

Wordt de overtreding gepleegd in een drankslijterij of in een winkelnering, dan wordt de inrichting onmiddellijk gesloten bij bevelschrift van den onderzoeksrechter en door de zorg van den Procureur des Konings verzegeld, voor den duur van de bij artikel 2 voorziene schorsing, zonder dat echter de duur van de sluiting dertig dagen mag overschrijden.

CHAPITRE II.

De l'ivresse.

ART. 11.

§ 1er. — Quiconque est trouvé en état d'ivresse dans un lieu public est puni : pour la première infraction, d'une amende de 15 à 25 francs; en cas de récidive dans l'année depuis la première condamnation, d'une amende de 26 à 50 francs; en cas de nouvelle récidive dans l'année depuis la deuxième condamnation, d'un emprisonnement de huit jours à un mois et d'une amende de 50 à 100 francs.

§ 2. — En outre, dans les cas visés au paragraphe précédent, si le délinquant occasionne du désordre, du scandale ou du danger pour autrui ou pour lui-même, il est écroué pendant deux heures au moins et douze heures au plus au dépôt communal ou dans la chambre de sûreté de la gendarmerie. Si son état le requiert, il reçoit les soins médicaux nécessaires.

ART. 12.

Si, lors de l'infraction, le délinquant est porteur d'une arme, celle-ci est saisie par l'agent qui constate l'infraction et la confiscation en est prononcée par le juge, même si la propriété n'en appartient pas au condamné.

ART. 13.

Si le délinquant en état d'ivresse conduit un véhicule ou une monture, ou se livre à une autre occupation exigeant une prudence ou des précautions spéciales afin d'éviter du danger pour lui-même ou pour autrui, les peines prévues à l'article 11 sont portées à :

Huit jours d'emprisonnement à un

HOOFDSTUK II.

Van de dronkenschap.

ART. 11.

§ 1. — Hij die, in een openbare plaats in staat van dronkenschap wordt bevonden, wordt veroordeeld : voor de eerste inbreuk, tot geldboete van 15 tot 25 frank; in geval van herhaling binnen het jaar na de eerste veroordeeling, tot geldboete van 26 tot 50 frank; in geval van nieuwe herhaling binnen het jaar na de tweede veroordeeling, tot gevangenisstraf van acht dagen en een geldboete van 50 tot 100 frank.

§ 2. — Bovendien, voor de in de vorige paragraaf bedoelde gevallen, kan de delinquent indien hij wanorde, schandaal of gevaar veroorzaakt voor een ander of voor hem zelf, in het gemeentelijk huis van bewaring of in de veiligheidskamer van de rijkswacht opgesloten worden gedurende ten minste twee uren en ten hoogste twaalf uren. Hij ontvangt, indien zijn toestand zulks vereischt, de noodige geneeskundige zorg.

ART. 12.

Indien, bij de overtreding, de délinquant drager is van een wapen, wordt dit wapen in beslag genomen door den agent die de inbreuk vaststelt, en de verbeurdverklaring ervan wordt door den rechter uitgesproken zelfs indien dit wapen niet aan den veroordeelde toebehoort.

ART. 13.

Indien de in staat van dronkenschap verkeerende delinquent een voertuig of een rijdier leidt, of een andere bezigheid verricht welke voorzichtigheid of bijzondere voorzorgen vereischt ten einde gevaar te vermijden voor hemzelf of voor anderen, worden de bij artikel 11 voorziene straffen opgevoerd tot :

Gevangenisstraf van acht dagen tot

mois et 26 à 100 francs d'amende pour la première infraction, ou l'une de ces peines seulement.

Ces peines seront doublées en cas de récidive; elles seront triplées en cas de nouvelle récidive.

ART. 14.

Est puni d'une amende de 26 à 50 francs quiconque sert des boissons enivrantes à une personne manifestement ivre.

Si celle-ci est âgée de moins de dix-huit ans, la peine sera doublée; en outre, un emprisonnement de huit à quinze jours pourra être prononcé.

ART. 15.

Sont punis d'une amende de 26 à 50 francs les cabaretiers et débitants, ainsi que leurs préposés, qui, sans motif plausible, servent des boissons enivrantes à un mineur âgé de moins de seize ans.

ART. 16.

Est puni d'une amende de 26 à 50 francs quiconque fait boire une personne jusqu'à ivresse manifeste.

Si la personne est un mineur âgé de moins de dix-huit ans, la peine est doublée. En outre, un emprisonnement de trois à huit jours peut être prononcé.

Toutefois dans les cas prévus par les articles 14, alinéa 2, 15 et par le 2e alinéa du présent article, l'inculpé est admis à prouver qu'il a été induit en erreur sur l'âge du mineur.

ART. 17.

En cas de récidive dans l'année, les peines d'amende portées aux articles 14, 15 et 16 sont doublées et la peine

een maand en geldboete van 26 tot 100 frank, of één van die beide straffen alleen, voor de eerste overtreding.

Deze straffen worden verdubbeld in geval van herhaling; zij worden verdriedubbeld in geval van nieuwe herhaling.

ART. 14.

Met geldboete van 26 tot 50 frank wordt gestraft hij die dronkenmakende dranken opdient aan een persoon die kennelijk dronken is.

Indien deze geen achttien jaar oud is, wordt de straf verdubbeld; bovendien kan een gevangenisstraf van acht tot vijftien dagen worden uitgesproken.

ART. 15.

Met geldboete van 26 tot 50 frank worden gestraft, de herbergiers en slijters, evenals hun aangestelden, die, zonder aannemelijke reden, dronkenmakende dranken opdienen aan een minderjarige die geen zestien jaar oud is.

ART. 16.

Met geldboete van 26 tot 50 frank wordt gestraft, hij die een persoon doet drinken tot dat hij kennelijk dronken is.

Indien deze persoon een minderjarige is beneden achttien jaar, wordt de straf verdubbeld; bovendien kan een gevangenisstraf van drie tot acht dagen uitgesproken worden.

Nochtans, in de bij de artikelen 14, tweede alinea, 15 en bij de tweede alinea van dit artikel voorziene gevallen, mag de verdachte het bewijs leveren dat hij, wat den leeftijd van den minderjarige betreft, op een dwaalspoor gebracht werd.

ART. 17.

In geval van herhaling binnen het jaar, worden de bij de artikelen 14, 15 en 16 bepaalde geldboeten verdubbeld

d'emprisonnement sera toujours prononcée.

En cas de nouvelle récidive dans l'année depuis la seconde condamnation les peines d'amende sont triplées; la peine d'emprisonnement prévue aux dits articles est doublée et sera toujours prononcée.

ART. 18.

Est puni d'un emprisonnement de huit jours à deux ans et d'une amende de 50 à 500 francs, ou d'une de ces peines seulement, quiconque a intentionnellement amené l'ivresse d'autrui, lorsque l'ivresse aura eu pour conséquence une maladie ou un accident entraînant incapacité de travail personnel.

Si la mort s'ensuit, la peine est de cinq à dix ans de réclusion et de 200 à 1,000 francs d'amende.

ART. 19.

Sont punis d'un emprisonnement de huit jours et d'une amende de 26 à 50 francs ou d'une de ces peines seulement, ceux qui proposent ou acceptent un défi de boire, lorsque ce défi a amené l'ivresse d'un ou de plusieurs parieurs, sans cependant entraîner les conséquences visées à l'article précédent.

ART. 20.

En condamnant, par application du présent chapitre, à l'emprisonnement ou à une peine plus grave, les Cours et Tribunaux peuvent prononcer contre les condamnés :

1° la déchéance du droit d'exercer les fonctions de juré, de tuteur et de conseil judiciaire, pour deux à cinq ans;

2° l'interdiction de vendre ou de débiter des boissons pendant deux ans au plus, sous peine d'une amende de

en wordt de gevangenisstraf altijd uitgesproken.

In geval van nieuwe herhaling binnen het jaar na de tweede veroordeeling, worden de geldboeten verdriedubbeld; de gevangenisstraf voorzien bij genoemde artikelen wordt verdubbeld en altijd uitgesproken.

ART. 18.

Met gevangenisstraf van acht dagen tot twee jaar en geldboete van 50 tot 500 frank, of met één van deze straffen alleen, wordt gestraft, hij die opzettelijk iemand anders tot dronkenschap heeft gebracht, wanneer de dronkenschap een persoonlijke werkonzwaamheid medebrengende ziekte of ongeval tot gevolg heeft gehad.

Indien zij den dood tot gevolg heeft, bedraagt de straf vijf jaar tot tien jaar opsluiting en geldboete van 200 tot 1,000 frank.

ART. 19.

Met gevangenisstraf van acht dagen en met geldboete van 26 tot 50 frank of met één van die straffen alleen, worden gestraft, zij die een uitdaging tot drinken voorstellen of aanvaarden, wanneer die uitdaging dronkenschap bij één of meer wedders veroorzaakt heeft, zonder nochtans de bij het vorig artikel bedoelde gevolgen te weeg te brengen.

ART. 20.

Bij de veroordeelingen tot gevangenisstraf of tot een zwaarder straf bij toepassing van dit hoofdstuk, kunnen de Hoven en Rechtbanken ten laste van de veroordeelden uitspreken :

1° de ontzetting van het recht het ambt waar te nemen van gezwarene, voogd, gerechtelijk raadsman, voor twee tot vijf jaar;

2° het verbod dranken te verkoopen of te slijten gedurende ten hoogste twee jaar, op straffe van geldboete

100 francs et d'un emprisonnement de huit jours pour chaque infraction à cette interdiction;

3° la déchéance du droit de conduire un véhicule, un avion ou une monture pendant quinze jours au moins et six mois au plus, sous les sanctions prévues par l'alinéa 4 de l'article 2 de la loi du 1er août 1924. Mention du jugement et de la durée de la déchéance est faite conformément à l'alinéa 3 de l'article précité.

La même déchéance doit être prononcée pour toute infraction à l'article 13, quelle que soit la peine infligée; en cas de récidive dans l'année, la déchéance est prononcée pour un an; en cas de nouvelle récidive dans l'année depuis la seconde condamnation, la déchéance définitive est prononcée.

L'article 9 de la loi du 31 mai 1888 n'est pas applicable à la condamnation à la déchéance du droit de conduire un véhicule, un avion ou une monture, même si, en vertu de l'article 65 du Code pénal, il est fait application d'une autre disposition.

ART. 21.

Il est défendu, sous peine d'un emprisonnement de huit jours à deux mois et d'une amende de 100 à 500 francs, de débiter, dans les maisons de débauche, des comestibles ou des boissons.

En cas de récidive dans l'année, la peine est de deux mois à un an d'emprisonnement et de 500 francs à 1,000 francs d'amende.

Les administrations communales pourront interdire tout débit de boissons dans les maisons occupées : 1° par une ou plusieurs personnes notamment livrées à la débauche; 2° par une ou plusieurs personnes condamnées pour infraction aux articles 379 à 382 du Code pénal, réprimant la

van 100 frank en gevangenisstraf van acht dagen voor iedere inbreuk op dat verbod;

3° de ontzetting van het recht om een voertuig, een vliegtuig of een rijdier te geleiden, gedurende ten minste vijftien dagen en ten hoogste zes maanden, op straffe van de bij de vierde alinea van artikel 2 der wet van 1 Augustus 1924 voorziene sancties. Vermelding van het vonnis en van den duur der ontzetting wordt gemaakt overeenkomstig de derde alinea van voormeld artikel.

Dezelfde ontzetting moet uitgesproken worden voor iedere overtreding van artikel 13, welke ook de opgelegde straf weze; in geval van herhaling binnen het jaar, wordt de ontzetting uitgesproken voor één jaar; in geval van nieuwe herhaling binnen het jaar na de tweede veroordeeling, wordt de definitieve ontzetting uitgesproken.

Artikel 9 der wet van 31 Mei 1888 is niet van toepassing op de veroordeeling tot ontzetting van het recht om een voertuig, een vliegtuig of een rijdier te besturen, zelfs indien krachtens artikel 65 van het Strafwetboek, een andere bepaling toegepast wordt.

ART. 21.

Het is verboden, op straffe van gevangenisstraf van acht dagen tot twee maanden en van geldboete van 100 tot 500 frank, spijzen of dranken te verkoopen in de ontucht-huizen.

In geval van herhaling binnen het jaar, is de straf gevangenisstraf van twee maanden tot één jaar en geldboete van 500 frank tot 1,000 frank.

De gemeentebesturen mogen elken verkoop van drank verbieden in de huizen bewoond : 1° door één of meer personen die zich kennelijk aan ontucht overleveren; 2° door één of meer personen veroordeeld ter zake van inbreuk op de artikelen 379 tot 382 van het Strafwetboek tot bestrafting

corruption de la jeunesse et la prostitution ou pour avoir tenu un établissement de prostitution clandestine.

Cette interdiction cessera de produire effet après deux ans, si elle n'est pas renouvelée.

Toute contravention à cette interdiction sera punie de 50 francs d'amende et, en cas de récidive, de huit jours à un mois de prison et de 200 francs d'amende.

ART. 22.

Le juge, dans les cas prévus aux articles 17 et 18, peut ordonner que le jugement de condamnation sera affiché à tel nombre d'exemplaires et en tels lieux qu'il déterminera, le tout aux frais du condamné.

ART. 23.

Les articles 66, 67 et 69 du Code pénal sont applicables aux infractions prévues au présent chapitre.

ART. 24.

Ces infractions, à l'exception de celles prévues par l'article 18 et les deux premiers alinéas de l'article 21, sont de la compétence du tribunal de police.

ART. 25.

Les fonctionnaires et autres personnes visées à l'article 29, sont en ce qui concerne la constatation des infractions prévues par le présent chapitre, placés sous la surveillance du procureur général près la Cour d'appel.

ART. 26.

N'est pas recevable en justice l'action en paiement des boissons en-

van de bederving der jeugd en van de prostitutie of om een inrichting van geheime ontucht gehouden te hebben.

Dat verbod zal, na twee jaar, zijn uitwerking verliezen, indien het niet hernieuwd wordt.

Ieder overtreding van dit verbod wordt bestraft met geldboete van 50 frank en, in geval van herhaling, met gevangenisstraf van acht dagen tot één maand en geldboete van 200 frank.

ART. 22.

De rechter mag, in de bij de artikelen 17 en 18 voorziene gevallen, bevelen dat het vonnis van veroordeeling aangeplakt wordt op zooveel exemplaren en op zulke plaatsen als hij zal bepalen, een en ander op kosten van den veroordeelde.

ART. 23.

De artikelen 66, 67 en 69 van het Strafwetboek zijn van toepassing op de in dit hoofdstuk voorziene misdrijven.

ART. 24.

Die misdrijven, met uitzondering van degene voorzien bij artikel 18 en de eerste twee alinea's van artikel 21, behooren tot de bevoegdheid van de politierechtbank.

ART. 25.

De bij artikel 29 bedoelde ambtenaren en andere personen, staan, wat de vaststelling van de bij dit hoofdstuk voorziene misdrijven betreft, onder het toezicht van den Procureur-generaal bij het Hof van beroep.

ART. 26.

Is in rechte niet ontvankelijk, de vordering tot betaling van dronken-

vrantes consommées dans les cabarets, cafés, auberges et débits quelconques.

Cette disposition ne s'applique pas à l'action en paiement des dettes contractées du chef de logement ou pension dans les hôtels et auberges et du chef de repas comprenant à la fois des boissons et des aliments.

ART. 27.

La loi du 17 août 1887 sur l'ivresse publique est abrogée.

CHAPITRE III.

Dispositions générales.

ART. 28.

Pour l'application de la présente loi, on entend :

1° par boissons spiritueuses, les boissons dont la force alcoolique dépasse 18° de l'alcoomètre de Gay-Lussac, à la température de 15° centigrades, à l'exclusion des boissons (vins ou vins de fruits mousseux ou non mousseux, vins de liqueur ou vins de dessert, apéritifs à base de vin ou de vin de fruits, vins de fruits liquoreux et boissons vineuses) définies à l'article 1er, littera A à I de l'arrêté royal du 20 décembre 1934 et dont la vente est autorisée, sous les appellations prévues par le dit article si elles ne titrent pas plus de 21°;

2° par lieux publics, tous lieux accessibles au public, même sous certaines restrictions telles que routes, chemins, places publiques, lieux de divertissements, magasins, échoppes, bateaux, trains, tramways, autobus, aéronefs, gares, ateliers, bureaux, chantiers, et tous lieux où se réunissent ou ont le droit de se réunir plusieurs personnes autres que celles qui y ont leur habitation à l'exclusion des réunions qu'or-

makende dranken die in drankgelegenheden, koffiehuizen, herbergen en welkdanige slijterijen ook verbruikt werden.

Deze bepaling is niet van toepassing op de vordering tot betaling van schuld aangegaan wegens logement of kostgeld in de hotels en herbergen en wegens de eetmalen welke tegelijk dranken en spijzen begrijpen.

ART. 27.

De wet van 16 Augustus 1887 op de openbare dronkenschap vervalt.

HOOFDSTUK III.

Algemeene bepalingen.

ART. 28.

Voor de toepassing van deze wet verstaat men :

1° onder sterke dranken, de dranken waarvan het alcoholgehalte bij een temperatuur van 15° Celsius, 18° van den alcoholmeter Gay-Lussac overschrijdt, met uitsluiting van de dranken (al dan niet schuimende wijnen of vruchtenwijnen, likeurwijnen of dessertwijnen, bitters die met wijn of vruchtenwijn zijn gemaakt, likeurachtige vruchtenwijnen en wijnachtige dranken) bij artikel 1 littera A tot I van het Koninklijk besluit van 20 December 1934 nader bepaald en waarvan de verkoop onder de bij bedoeld artikel voorgeschreven benamingen wordt toegelaten indien het gehalte niet 21° te boven gaat.

2° onder openbare plaatsen, elke voor het publiek, zelfs met sommige beperkingen, toegankelijke plaats, zoals daar zijn banen, wegen, pleinen, vermaakgelegenheden, magazijnen, kramen, schepen, treinen, trams, autobussen, luchtschepen, stations, werkhuizen, kantoren, werven en alle plaatsen waar verscheidene andere personen dan die welke er hun woonplaats hebben, bijeenkomen of het recht heb-

ganise une personne physique dans son domicile privé et dont elle supporte entièrement les frais.

ART. 29.

Outre les officiers de police judiciaire, tous les fonctionnaires et employés de l'Administration des contributions directes, de l'Administration des douanes et accises et du Service de l'Hygiène, les agents judiciaires près les Parquets, les officiers et agents de police communale, les gendarmes et les huissiers des contributions sont qualifiés à l'effet de rechercher et constater seuls toutes les infractions à la présente loi.

ART. 30.

Les exploitants et les gérants de débits de boissons à consommer sur place et de débits de spiritueux à emporter sont tenus de placer bien en vue dans les locaux affectés à leur commerce des affiches du modèle déterminé par le Ministre des Finances, rappelant au public les principales interdictions de la présente loi.

Toute infraction aux arrêtés pris en exécution de l'alinéa précédent est punie des peines de police.

ART. 31.

Les amendes prévues par la présente loi sont augmentées conformément à l'article 1er de la loi du 24 juillet 1921, modifié par l'article 176 de la loi du 2 janvier 1926 et l'article 1er de la loi du 27 décembre 1928.

ART. 32.

Dans chaque ressort de Cour d'appel, la police judiciaire d'un Parquet,

ben bijeen te komen met uitsluiting van de bijeenkomsten welke een natuurlijk persoon in zijn private woning belegt en waarvan hij de kosten algeheel op zich neemt.

ART. 29.

Benevens de officieren van gerechtelijke politie, zijn al de ambtenaren en beambten van het Bestuur der rechtstreeksche belastingen, van het Bestuur der douanen en accijnzen en van den Dienst der Volksgezondheid, de gerechtelijke agenten bij de Parketten, de officieren en agenten van de gemeentepolitie, de gendarmen en de deurwaarders der belastingen bevoegd alleen al de inbreuken op deze wet op te sporen en vast te stellen.

ART. 30.

De ondernemers en de beheerders van tapperijen en van slijterijen van mede te nemen sterke dranken zijn verplicht, op een goed zichtbare plaats in de voor hun handel gebruikte lokalen, aanplakbiljetten op te hangen naar het door den Minister van Financiën bepaalde model, waarbij de voornaamste verbodsmaatregelen van deze wet aan het publiek herinnerd worden.

Elke inbreuk op de ter uitvoering van de vorige alinea genomen besluiten, wordt met politiestraffen bestraft.

ART. 31.

De bij deze wet voorziene geldboeten worden verhoogd overeenkomstig artikel 1 der wet van 24 Juli 1921, gewijzigd bij artikel 176 der wet van 2 Januari 1926 en artikel 1 der wet van 27 December 1928.

ART. 32.

In ieder rechtsgebied van een Hof van beroep is de daartoe door den

désignée par le Procureur Général et pourvue d'une voiture automobile est spécialement chargée de la constatation, dans tout le ressort, des infractions à la présente loi en même temps que de celles des infractions à la loi et aux règlements sur la police du roulage.

Donné à Bruxelles, le 20 octobre 1938.

Par le Roi :

Le Premier Ministre,

P.-H. SPAAK.

*Le Ministre de la Justice, | De Minister van Justitie,
J. PHOLIEN.*

*Le Ministre des Finances, | De Minister van Financiën,
M.-L. GÉRARD.*

Procureur-Generaal aangewezen en van een autorijtuig voorziene gerechtelijke politie bij een Parket in het bijzonder belast met het vaststellen, in gansch het gebied, van de inbreuken op deze wet terzelfdertijd als met het vaststellen van de inbreuken op de wet en de reglementen op de verkeerspolitie.

Gegeven te Brussel, den 20ⁿ October 1938.

Van 's Konings wege :

De Eerste Minister,